

Glavna Jugoslovanske knjižne zveze. Cena 38 Din za celo leto. — Za inozemstva 60 Din. — Pošta mesečna štiričrka 1 Din. — V ispravnem delu vanka drhna vrstica ali sje prostor 10 Din. — Izdaja vsake srede ob 6 zjutraj. — Spis tu dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narodna, reklamacije in inserati pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Po volitvah.

Preteklo nedeljo je Slovenija zopet govorila. Govorila tako jasno, tako odločno in tako neizprosno, da Belgrad ne bo mogel dolgo še ostajati gluha. Saj so se mu že itak precej omečile ušesa, toda še ne zadosti. Nedeljski klic bo zopet znatno pripomogel, da bo Belgrad vendar enkrat prišel do tankih ušes, kakoršna vsak vrhovni gospodar mora imeti, če hoče, da mu gospodarstvo ni komanda ne gre rakovo poš.

Slovenija je govorila.

Govorila je najprvo, da še naprej najodločneje odklanja centralizem in da se bo vztrajno borila proti njemu, dokler ne pade. Obe centralistični stranki — žerjavovska in Pucljeva — sta močno nazadovali, v Ljubljani so žerjavovce rešili narodni socialisti.

Dalje je govorila Slovenija, da hoče imeti tak deželni zbor, ki bo krepko podaril zahtevo po avtonomiji Slovenije in ki bo močen zaveznik v boju za osamosvojitve naše ožje domovine. Zato je zaupal oba deželna zbora stranki, ki se od začetka

vztrajno in neizprosno bori za avtonomijo, to je Slovenski ljudski stranki.

In še je govorila Slovenija, da hoče imeti v deželnem zboru poštenih ljudi, ki znajo vestno gospodariti s tujim premoženjem, ki imajo srce in pamet za ljudske potrebe. Odločno pa je Slovenija odklonila korupcioniste, ki so se pogodbeno in pisмено udingali interesom Slavenske banke. Odklonila je ljudi, ki so od te banke prejeli denar za svojo brezversko agitacijo med slovenskim ljudstvom in ki so jo naposled tako do golega slekli, da so šli ogromni milijoni slovenskih prihrankov v zrak.

Končno je govorila Slovenija, da ne mara nič imeti opraviti s strankami, ki satansko sovražijo vero naših očetov, ki povsod in ob vsaki priliki pljujejo na najsvetejše svetinje našega naroda ter mu hočejo vzeti to, kar edino daje v življenju in smrti trajno in najzanesljivejšo tolažbo.

Ponosni smo na Slovenijo.
Ostala je Bogu in sebi zvesta.

Izidi volitev.

LJUBLJANSKI DEŽELNI ZBOR.

Ljubljanski deželni zbor šteje 53 poslancev, izmed teh je eden zastopnik hrvatskega Kastva nad Reko.

Slovenska ljudska stranka je dobila izmed teh 40 mandatov, žerjavovci 5, pucljevci 4, narodni socialisti 1, socialisti 1, radičevci (Kastav) 1 in Nemci 1 (župnika Eppicha).

Po posameznih volivnih okrajih so izvoljeni:

V Črnomlju: oba kandidata SLS: Josip Nemanič in Evgen Jarc.

V Brežicah: dva kandidata SLS: Franc Podvinski in Jožef Tratnik, in en kandidat SKS: Ivan Urek.

V Kamniku: vsi trije kandidati SLS: Ivan Mazovec, Josip Poznič in Ferdinand Novak.

V Kočevju: trije kandidati SLS: Anton Skubic, Evgen Jarc in Jožef Strnad, ter Nemec Josip Eppich.

V Kastavu: kandidat radičevcev: Trinajstič.

V Kranju: 4 kandidati SLS: dr. Joža Basaj, Anton Umnik, Lovro Planina in Ivan Majeršič ter žerjavovec Albert Kramar.

V Krškem: 4 kandidati SLS: dr. Ant. Milavec, Franc Kobal, Matej Tomazin in Ivan Colarič ter pucljevec inž. Franc Zupančič.

V Laškem: dva kandidata SLS: Jože Žmavc in Matevž Deželak ter socialist Ignacij Sitar.

V Litiji: vsi 4 kandidati SLS: Hinko Lebinger, Jožef Erjavec, Ivan Lovrač in Alojzij Kutnar.

V Logatcu: dva kandidata SLS: dr. Marko Natlačen in Gabriel Oblak ter žerjavovec Valentin Poljanec.

V Ljubljanski okolici: 5 kandidatov SLS: Josip Gostinčar, Josip Brenčič, Peter Hauptman, dr. Anton Breclj in Josip Perme, pucljevec Ivan Pipan in žerjavovec Ivan Zebal.

V Novem mestu: 4 kandidati SLS: dr. Ivo Česnik, Josip Kastelic, Ignacij Pevec in Ivan Pezdirc in pucljevec Janko Bukovec.

V Radovljici: vsi trije kandidati SLS: Jakob Jan, Peter Arnež in Josip Lavtižar.

V Ljubljani: 2 kandidata SLS: dr. A. Breclj in Anton Rojina, 2 žerjavovca: dr. Dinko Puc in Ivan Mohorič ter narodni socialist Ivan Tavčar.

MARIBORSKI DEŽELNI ZBOR:

Mariborski deželni zbor šteje 64 poslancev, izmed teh je 10 Hrvatov iz Medjimurja.

SLS je dobila 42 mandatov, žerjavovci 6, radikali 2, pucljevci 1, radičevci (hrvatski) 10, socialisti 3.

Po posameznih volivnih okrajih so izvoljeni:

V Mariboru: en kandidat SLS: dr. Josip Leskovar, radikal dr. Rudolf Ravnik in socialist Viktor Grčar.

V Celju: radikal dr. Al. Goričan.

V Murski Soboti: 2 kandidata SLS: Franc Taffik in Geza Horvat, radičevci Franc Taffik in Geza Horvat, radičevca Štefan Godina.

V Doinji Lendavi: 3 kandidati SLS: Ivan Baša, Peter Osterc in Štefan Litrop, radičevci Josip Neubauer.

V Konjicah: oba kandidata SLS: Matija Napotnik in Leopold Bruderman.

V Ljutomeru: vsi trije kandidati SLS: Jakob Rajh, Alojzij Neudauer, Franc Hraščelj.

V Mariboru - levi breg: vseh 5 kandidatov SLS: Alojzij Supančič, dr. Josip Leskovar, dr. Andrej Veble, Franc Pirnat, Ljudevit Poljanec.

V Mariboru - desni breg: 3 kandidati SLS: Alojzij Sagaj, Martin Kores in dr. Boštjan Schaubach, socialist Josip Petejan in žerjavovec Jožef Finžgar.

V Ptujju: 6 kandidatov SLS: Ivan Veršič, Alojzij Janžekovič, Peter Rozman, dr. Janko Kovačec, Lovro Kropfe, Ivan Čuš, žerjavovec Lovro Petovar.

V Gornjem gradu: oba kandidata SLS: Marko Blekač in Franc Strucelj.

V Dravogradu: 2 kandidata SLS: Jurij Kugovnik in Jože Stabej in socialist Vinko Möderndorfer.

V Slovenjgradu: vsi 3 kandidati SLS: Vladimir Pušenjak, Ivan Guzelj, Simon Blatnik.

V Šmarju: 4 kandidati SLS: Ivan Turk, dr. Anton Ogrizek, Marko Kranjc, Jože Tovornik in žerjavovec Anton Perkovič.

V Celjski okolici: 5 kandidatov SLS: Davorin Kranjc, Anton Mešič, Miloš Levstik, Jakob Uranjek, Franc Slomšek in poveljeval Rudolf Lorber.

V Prelogu (Medžimurje): 1 kandidat SLS (HPS), 1 žerjavovec in 3 radičevci.

V Čakovcu (Medžimurje): radičevci 4 mandata, žerjavovec enega.

„Doli katoliška cerkev“.

Po izvršenih volitvah v nedeljo zvečer je priredila skupina liberalne in tadinje malo demonstracijo po Ljubljani. Ker niso pri volitvah popolnoma izginili s političnega življenja, so po Ljubljani malo vpili, da so s tem hladili skeleče batine, s katerimi jih je pri volitvah našeškalo naše ljudstvo. To bi bilo popolnoma v redu. Nihče jim ne bi zameril, če so si v svoji bolesti dajali duška z vpitjem. Pri teh demonstracijah se je pa tudi nekaj dogodilo, kar nam ni nič novega, a kar ti ljudje in njihovi patroni tako skrbno skrivajo: vse njihovo sovraštvo do katoliške cerkve in do katoliške vere jim je buknilo na dan. Niso bili pod previdnim nadzorstvom svojih političnih očetov in tedaj jim je začelo srce odkrito govoriti. Izmed množice so se slišali besni kliči: »Doli katoliška cerkev! — Doli katoliška vera!«

Sej to je njihov namen!

Mi se seveda nismo prav nič čudili, ko smo bili priča tega besnega sovraštva teh ljudi proti katoliški cerkvi in katoliški veri. Končni njihov cilj v politiki je ta, da bi kolikor je v njihovih močeh izpodkopali med ljudstvom vero in Cerkev. Kaj drugega raj tudi pomeni poudarjanje, češ, da so svobodomiselni, naprednjaki, svobodnjaki in beriči proti klerikalizmu. S takimi besedami trasijo nepoučenim pesek v oči, a dejansko hočejo reči, da so nasprotniki katoliške cerkve, da hočejo izpodkopati v ljudstvu vero in napraviti iz počinca in celotnega ljudstva ljudi, ki ne bodo živeli in delali po naukih krščanstva, ampak po svojih svobodomiselnih, protiverskih, s sovražtva do vere in Cerkve prepojenih nazorih. To je tako jasno in tako očitno, da bi moral vsak količkaj pameten človek na prvi mah videti in uvideti. Vsak bi moral na prvi pogled vedeti, da se behajo kot svobodomiselci za politično moč, za volivne krogice, za nove politične pristaše in za politični vpliv v javnih zastopih tudi zato, da bi svoje svobodomiselne, protiverske namene v javnosti uveljavili. In kjer dobe moč v roke, tam se tudi prav nič ne pomišljajo, nič ne prikrivajo, jasno povedo, kakor nedeljski demonstranti: »Doli katoliška cerkev! — Doli katoliška vera! — Uničimo jo!« To je smisel in namen tako zvanih svobodomiselnih, naprednih in, kakor se tudi imenujejo, »protiklerikalnih« strank. To so tudi oni m'adeviči, ki so pristaši dr. Žerjave, po nedeljskih volitvah neprevidno preglasno povedali.

Slepici, ki ne vidijo.

Mi smo to že nešteto krat na tem mestu in na javnih shodih povedali. Večina našega ljudstva to tudi prav dobro razume, zato se ne da premamiti sladkim in hinavskim besedam naših svobodomiselcev. Večina na-

šega ljudstva se zato trdno drži Slovenske ljudske stranke, ki stoji trdno na katoliških načelih in korajžno striže peruti našim domačim brezverskim pticem, da se ne morejo previsoko dvigniti. Zallbog je pa tudi med našim ljudstvom še dovolj političnih abecedarjev in nevednežev, ki ne znajo političnih strank, njihovih programov in ciljev. Prav presojati in padejo radi tega v največja protislovja s samim seboj in s svojim lastnim prepričanjem. Koliko je na deželi poštenih krščanskih ljudi, ki svoje verske dolžnosti vestno izpolnjujejo, hodijo v cerkev, prejemajo zakramente, ko je pa treba versko življenje in mišljenje pokazati tudi na zunanji, pa dvignejo palico in tepejo po sebi, po Cerkvi in svoji veri. In to delajo, ker so pristaši svobodomiselnih, protiverskih strank, zanje glasujejo, agitirajo in ji dajejo s tem politično moč v roke, da more vse to pobijati, kar oni verujejo, spoštujejo in ljubijo. Ali je v tem ravnanju kaka pamet? Ali niso taki ljudje, ki ne znajo svojih dejanj prav nič presoditi, prav nič presoditi, kako zvezo imajo v svojih končnih ciljih z javnim življenjem, pa tudi z njihovim lastnim prepričanjem, ali niso taki ljudje, pravimo, pravi duševni reveži, naznačajneži, nerazumni ljudje? V lastno skledo pljujejo, lastno življenje razdejavajo, na lastne svetlinje mečejo blato. Oni so verni, brezverci pa podpirajo, hočejo po verskih načelih živeti in tudi delati, a dajejo s svojo strankarsko pripadnostjo in pri volitvah s svojim glasom moč ljudem, ki so zakleti sovražniki krščanstva, ki hočejo vse razkristjaniti in proglašajo to celo za svoj cilj. Kako naj nazivamo tako početje? Kako naj označimo kratkovidnost takih ljudi, ki naročajo, kupujejo in štata liste svobodomiselnih strank, n. pr. pri nas »Jutro«, »Domovina« in še druge take liste? Ali ne vidite, da jim s tem samo pomagate utrjevati njihov vpliv, da jim pomagata s tem na noge, da bi čim prej mogli uresničiti klic nedeljskih demonstrantov: »Doli katoliška Cerkev! Ali ste res tako nes pametni ali pa kratkovidni? Na nedeljski klic žerjavovskih mladincev »Doli katoliška Cerkev!« se mora vendar enkrat slovenska katoliška javnost zganiti in krepko odgovoriti: »Doli »Domovina«, doli »Jutro«, doli žerjavovska, samostalna demokratska stranka!« V krščanskih hišah in pri krščanskih ljudeh za to brezverko protikatoliško blago ni mesta. To mora biti klic vseh resnih krščanskih ljudi. Ta klic pa mora preiti tudi v neizprosno dejanje. In tako se bo tudi zgodilo, ker se mora zgoditi. Slepomišljenja in varanja mora biti že enkrat konec. Pri nas ne sme in ne bo zmagal bojni klic: »Doli katoliška cerkev! — zmagati mora v vsem javnem in tudi političnem življenju in bo krščanska misel.

Kmet v finančnem odboru.

Finančni odbor Narodne skupščine pretresava proračun. Pretekli teden sta bila na vrsti proračuna za agrarno reformo in kmetijstvo. Obe ministrstvi sta bili v rokah radičevcev, kmetijstvo v rokah gosp. Pnelja.

Glavni znak pri obeh proračunih je ta, da so pri obeh strahotno zmanjšani izdatki

za razvoj našega kmetijstva. Dasi je kmetijstvo največja in poglavitna stroka v naši državi, vendar je zanj tako mačehevske postorbijeno, da ni čuda, da naš kmet gospodarsko, na celi črti propada. Dočim n. pr. v revni Avstriji žrtvuje vlada naravnost ogromne vsote, da kmetijstvo na čim višjo stopnjo dvigne in tako kmetu omogoči višje dohodke, pri nas radičevci, ki imajo v rokah kmetijstvo, iz kmeta naravnost norca brijejo. Kakšne so posledice, pa breberite v današnjem Gospodarju (naši prilogi) Erijavčev članek o našem kmetijstvu.

Pri agrarni reformi je radikalni poslanec Stankovič popisal, kako brezvestno so delali v Vojvodini liberalci (samostojni demokrati). Svojim agitatorjem so brez potrebe delili zemljo, revno ljudstvo pa je ostalo brez nje. Isto danes nadaljujejo radičevci.

Radikal Grčin je ugotovil, da so krvice, ki so jih delali liberalci pri agrarni reformi, naravnost vnebovpijoče. Danes ne niti sto milijonov dosti, da se to vnebovpijoče stanje popravi. Vrhutega lahko pridemo pred mednarodno sodišče, kjer bo mo kaznovani na milijarde, ne milijone.

Istotako je radikalni poslanec Novakovič ugotovil, da danes radičevci vračajo zemljo madžarskim baronom in grofom, domačini je pa stradajo.

Popisali smo to, da s tem domačemo, kam pripelje državo in njeno gospodarstvo brezvestnost in nepoštenost, katero je v največji meri uvedla v državno upravo naš liberalna (samostojno-demokratska) stranka, katerih glasilo na Slovenskem sta »Jutro« in »Domovina«.

Pri proračunu za kmetijstvo, ki se je sestavljal še, ko je bil kmetijski minister g. Pačelj, je pa naravnost gorostasno to, da so izdatki, ki naj bi prišli naravnost kmetu v korist, zmanjšani za celih 28 milijonov Din, dočim so plače za uradnike, ki so seveda skoro sami liberalci zvišane za 400.000 Din.

Naša dva poslanca Smodej in Vesjenjak sta s številkami dokazala, kako vsled brezbrčnosti radičevskih ministrov mora propadati naše kmetijstvo.

Kako so radičevci poskrbeli za kmeta.

Za kmetijske nadaljevalne šole je določeni samo 60.000 Din, za tečajje in predavanja na deželi 210.000 Din, za gospodinske tečajje, v celi državi samo 280.000 Din. Za napredek živinereje se je za celo državo določilo samo okrog 900.000 Din. Ves ostali kredit pa gre za upravo živinorejske stroke, torej za osebne izdatke in kar je z njimi v zvezi. Tako se je za odškodnino za poginulo okuženo živino določilo samo 300.000 Din, za podporo siromakom, ki jim je poginila živina, celo samo 50.000 in to za celo državo! Toda ta odškodnina ne bo zadostovala niti za ožje prijateljce tega žudnega »seljaškega« režima. Za premiranje bikov in za komisijo v to svrhu

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16

se je določilo 100.000 Din, za podporo za mlekarke, čebelarke, živinorejske in druge tečaje se je določilo samo 80.000 Din, in sicer v državi, ki je ponekod v kmetijstvu strašno zaostala.

Pucelj in naši poplavljenici.

Poslanec je nato nadaljeval:

Naravnost sramotno pa je, da se je po strašnih vremenskih neizgledih, ki so preteklo leto prizadejale ogromno škodo, določila podpora za prizadete in za komisije samo 1 milijon! Govornik ostro kritizira malomarnost vlade pri zadnji povodnji v Sloveniji, zlasti ker je bil minister Slovenec, ki mora poznati grozoto poplav. Še do danes nekateri niso prejeli podpor. Za ureditev vodnih tokov se je določilo samo 600 tisoč dinarjev, to je skoro polovico manj, kakor lani! Za nujna dela za zavarovanje pred poplavami po vseh skušnjah, ki smo jih imeli v preteklem letu, se je določilo samo 240.000 Din za celo državo, za več kot 3 milijone manj kot lani, ko država niti od daleč ni mogla zadostiti svoji dolžnosti.

Kot podpora za nenadne katastrofe vsled narastlih hudournikov in za delo pri hudournikih se je določilo celih 100.000 Din za vso državo, to se pravi iz ljudstva norce briti!

Puceljeve podpore.

Govorni kobtožuje poljedelskega ministra, da še do danes ni uredil začasne ureditve Save pri Gameljnih in nižje, kjer voda vedno bolj odnaša plodno zemljo. Kmetijski minister je l. 1925 govorniku obljubil, da se bo to takoj izvršilo, ter da se bo za odklonitev nevarnosti za ljubljanski vodovod postavila v proračun potrebna vsota. Vse to se pa ni zgodilo. Govornik zahteva v tem oziru pojasnila, kakor tudi, zakaj se ni izpačala vsota 400 tisoč Din, ki je bila določena za vodovod v Grosupljem. Minister Pucelj ni imel kredita za potrebe, pač pa so dobile veliko podporo radičevske ustanove, kakor »Ekonomic« in druge. Davkov ne plačujejo samo pristaši tega ali onega ministra in njegove stranke, marveč vse prebivalstvo.

Za kmetijske šole ni denarja.

Govornik obžaluje, da vladna večina črta kredit za mlekarstvo šole v Škofji Loki, ki bi bila za vso Slovenijo velikega pomena, kakor tudi za šole v Žalcu, dasiravno sicer ustanavljajo nove kmetijske šole, ki ne bodo uspevale, uničuje pa preizkušene ustanove in stare šole, kakor je kmetijska šola na Grmu. Govornik zahteva, da se minister ne dotika ustroja te preizkušene šole, ki jo je pred 52 leti ustanovila dežela Kranjska.

Kmetijske zbornice.

Nič se ne sliši, da bi se ministrstvo bavilo z načrtom za kmetijske zbornice. Vsi drugi stanovi imajo svoje zbornice, samo »seljačkie« vladni stranki se v pretežno kmetijski državi ne brigata za kmetijsko zbornico.

Zato pa poje boben.

Ker se vlada za povzdigo kmetijstva čisto nič ne briga, le-tó donaša vedno manj dohodkov, med tem ko davki rastejo in

konoc je boben, ki še ni nikdar tačto pogosto pel na kmetijskih posestvih kot za časa Puceljevega in radičevskega ministrovanja. Samo dražb kmetijskih zemljišč je bilo leta 1925 razpisanih 481 v vrednosti 60 milijonov Din, dočim jih je bilo leta 1922 samo 37.

Kako je Pucelj kmetoval po Štajerskem.

Poslanec Vesenjok je nato razgrnil sliko Puceljevega kmetovanja na Štajerskem. Med drugimi je rekel tole:

Predvsem moram za žalostjo opotiviti, da je cela vlada, posebno pa kmetijsko ministristvo, ki je bilo povrh v rokah Slovenca, ob lanski težki krizi naravnost strašno žalostna odreklo. Ves čas lanskih težkih časov nisimo iz tega visokega mesta čutili nobene tople ljubezni za kmetijsko ljudstvo. Posebno kmetijski minister je bil gluhi in step za naše štajerske potrebe.

Kakor vobče za vse panoge, tako se je najmanj storilo za vzdrževanje obstoječih regulacijskih in obrambnih naprav ob Muri, še manj se je storilo pri Dravi in Pelnici, ravnotoliko ali nič pri Savinji, Mislinji in Sotli. Pri Dravi je v veliki nevarnosti tisoče in tisoče hektarov zemlje. Vse opozoritve občin in poslancev so bile dosedaj zastoj. Ko se bo uničilo na tisoče posestnikov, tedaj bo prepozno. Vsled ministrovega nerazumevanja razmer ne moreta sedaj v Mariboru uspevati za naše razmere najbolj potrebna višorejska in sadjarska šola, ne srednja kmetijska šola.

Kmetije iz tega pojma lahko uvidijo, kako je usoda kmetovanja tesno zvezana z vlado. Če se na najvišjih kmetijskih mestih nesposobni gospodarji, gre celo kmetijstvo rakovo pot. Škoda pa trpi — ne ti visoki gospodje, temveč kmetje.

Kmetje, ali vidite, kako važno je, koga voliti v državni zbor in komu zaupate svoje stanovske zadeve.

Kaj pišejo nasprotniki.

Ce ima kdo prevelike oči. »Kmetijski list« glasilo slovenskih radičevcev pod vodstvom g. Pucelja je pisalo 12. januarja takole: »Kar se tiče Slovenske ljudske stranke« je ta stranka povsod v popolnem razkroju. Dosedanji pristaši Koroševce stranke trumoma prehajajo v »Slovensko kmetijsko stranko«. Danes nam je zagotovljenih v obeh oblasteh najmanj štirideset poslancev. — Kakšen je uspeh volitev? SLS si je priborila 82 poslancev, bahavi samostojneži z vsemi svojimi drobtinami — pet.

Zadnje ure SLS. Zadnji »Kmetijski list« je napisal pod imenovanim naslovom, da bo naša stranka že pri teh volitvah pokopana. — A zgodil se je čudež! SLS je zopet vstala v strah nasprotnikov in zavodni slovenski volilci so poradičeni stranki nekdanjih slovenskih samostojnežev izkopali preteklo nedeljo — zaslužne grob.

Ce ima kdo premajhne oči. »Jutro« od 18. januarja je poročalo, da je bil shod SLS v ljubljanskem Unionu klavern, obiskan večinoma le od okoličanov, nekaj ljubljancev pa da je prišlo na shod le iz radovednosti. In glej! Ljubljance so dali naši stranki 3300 glasov in 2 mandata od petih. Liberalni kapitalisti so dobili 3, a le s po-

močjo »proletarskih« narodnih socialistov. Tudi ljubljana bo pri prihodnjih volitvah čisto gotovo z večino v taboru naše stranke.

»Delavska politika«, glasilo rdečih socialistov je pisala 12. januarja: »Naša lista bo zmagała«. Lagala je teden za tednom na vse pretege in se v 6. letošnji številki povspela do trditve: »Ako bi klerikalni poslanci glasovali proti ustavi, bi vidovdanski centralistična ustava ne bila sprejeta«. Kaj takega še noben žerjavovski list ni napisal. In uspeh pri volitvah? V celi Sloveniji so dobili socialisti od 117 poslancev le 4 mandate. Laž je imela kratke noge. Zavodni slovenski delavci so enkrat za vselej pokazali, da rdečkarske brezverske fronte ne marajo.

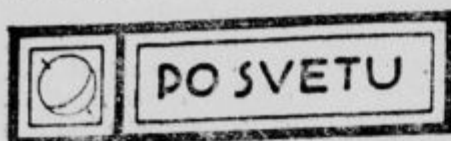
Kako je opravičeval gospod Pucelj pristansko podeljevanje državnih podpor? Na Puceljevem shodu v Ljubljani so nasprotniki samostojnežev brali g. Pucelju hude levite. Ko mu je nekdo očital, da so dobivali državne podpore le samostojneži, se je g. Pucelj odrezal: »Kaj pa zato, saj tudi oni plačujejo davke. — To pa res velja da se zapomni!

Radičev delavsko-kmetijski pokret je danes na zmagovitem pohodu tudi na jug naše lepe domovine, je navduševal pred volitvami »Kmetijski list« svoje obupane pristaše. Volitve v oblastno skupščino so pa pokazale, da radičevci, tudi ne samo, da niktamor ne prodirajo, temveč so celo v dočerašnjih svojih političnih trdnjavah na Hrvatskem, dasi so v vladi, kjer imajo vso moč na razpolago — utrpeli hude izgube. V Zagrebu so dobili n. pr. radičevci zadnji 14.000 glasov, zdaj pa le okrog 4000. To je res »zmagoslavno prodiranje«.

»Nova pravda« glasilo žerjavovskih narodnih socialistov se je, opravičujoč skupni nastop z samostojnimi demokrati, bahala pred volitvami tako-le: »Kdo še dvomi, da bi ne bil izvoljen tovariš Tavčar v Ljubljani, tovariš Mohorko v Mariboru, tovariš dr. Ehinjec v Laškem. — V 3. letošnji številki pa je prorokovala »Nova pravda«: »Krščanski soc. niso na takih mestih, da bi imeli izgled, da bodo izvoljeni. In, kaj so pokazale volitve? S pomočjo samostojnih demokratov so dobili narodni socialisti le v Ljubljani 1 mandat, povsod drugod v Sloveniji so jim volilci pokazali — hrbet.

Pribečević in Belgrad. »Jutro« je pisao o Pribečevićevem shodu v Belgradu, kakor da bi bili že vsi tamošnji prebivalci — samostojni demokrati. A čudno! Pribečević ni dobil v Belgradu niti onega poslanca, naši prijatelji Davidovičevići demokrati pa — večino! Naša poštena stvar zmaguje. Mi gremo naprej na novo delo in nove boje.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela »Union«.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

V Albaniji obešajo. Albanski poglavar Ahmed Zogu se je z nasilji prikopal na vlado, tako kakor bi se bili radi naši Zerjavovci. Razume se, da se je ogromna večina Albancev proti njemu. Da pa si zavaruje gospodarstvo, se je udinjal Italijanom, ki so mu v slučaju upora obljubili pomoč. Doma je pa postavil posebno sodišče, ki nezadovoljneže po prekem sodu sodi na smrt. Kakor poročajo, so jih že mnogo obešili. Obsedbe se pa še nadaljujejo.

Slovaška dobi avtonomijo. Kakor smo že poročali, je Slovaška ljudska stranka vstopila v vlado pod pogojem, da dobi Slovaška, ki so jo dosedaj češki centralisti zelo zapostavljali, svojo avtonomijo. Sedaj v Pragi že izdelujejo zakonski načrt, po katerem se bo zahtevam Slovakov v polnem obsegu ugodilo. Dobili bodo svojega deželnega predsednika in svoj deželni zbor. Deželni predsednik bo imenoval vse višje uradnike. Čeja državna uprava se bo v Slovaški preosnovala in vzeli jo bodo v roke domači ljudje. S tem bo uspešno dokončan boj, ki so ga bili Slovaki že osem let pod spretnim vodstvom svojega načelnika Hlinke. Slovaki so nam lahko vzor v neomajani vztrajnosti v boju za svoje pravice.

Japonci s Kitajci. Na Kitajskem je nastalo živahno gibanje za osamosvojitve od tujcev, zlasti Angležev. Zato se množe napadi in preganjanja tujcev, ki so vsekakor no organizirana. Ta boj Kitajcev za osamosvojitve je zelo topla pozdravil japonski zunanji minister, ki je v svojem parlamentu javno odobravala, da imajo Kitajci popolnoma prav, da ne marajo več prenašati vtikanja tujcev v njihove notranje zadeve. V Japoncih bodo dobili Kitajci pač močnega zaveznika v boju zoper Angleže.

Vladna kriza v Nemčiji. Nemška vlada je zopet v krizi. Državni predsednik je zopet poveril sestavo nove vlade vodji nemškega katoliškega centra dr. Marksu, ki se sedaj pogaja s strankami.

Madžari zahtevajo odpravo vojaške kontrole. Ob sklepu mirovne pogodbe so velesile postavile Madžarsko pod posebno nadzorstvo, ki ima nalogo preprečiti Madžarom vsako oboroževanje, v kolikor ni nujno potrebno za ohranitev domačega miru. Sedaj so Madžari predložili poslaniški konferenci v Parizu zahtevo, da se ukine ta kontrola nad njimi, ker so izpolnili vse mirovne pogoje. V tej zahtevi podpirajo Madžare Italijani in Angleži, zato bo ugovor naše države, Rumunije in Češko-slovaške najbrž malo pomagal.

**Nova trgovina manufakture,
novo blago in nove nizke cene**
Josip Šlibar
Ljubljana, Stari trg 21 poleg Zelaznika

d Cenjenim naročnikom! Da more uprava našega lista določiti končno naklado »Domoljuba« za leto 1927, je nujno potrebno, da ne mudoma store svojo dolžnost vsi dosedanj naročniki in pošljejo t. j. najmanj 10 Din. Kdor do konca tega meseca ne bo poravnal najmanj četrtine naročnine, v februarju ne bo več prejemal časopisa. Vsak naj torej v svojo lastno korist nemudoma stori svojo dolžnost kot naročnik »Domoljuba«.

d Poverjenike »Domoljuba« prosi listova uprava, da ji čim najpreje naznanijo končno število izvodov, ki jih žele prejemati.

d Na ogled smo tekom januarja poslali »Domoljuba« raznim naslovnikom po Sloveniji. Prav lepo število se jih je že odzvalo našemu vabilu in se naročilo na naš list. Vse one pa, ki iz katerega koli razloga ne bodo prejemale »Domoljuba« na svoj naslov, vljudno prosimo, da nam vrnejo na ogled poslano januarsko številko, v kolikor so še dobro ohranjene, da jih imamo na razpolago za nove naročnike, ki se še vedno oglašajo. Prosimo torej vnovič: pošljite naročnino ali pa list nazaj!

d Opozarjamo na »Mali glasnik« v današnjem »Domoljubu«. Iz njega cenj. bravec natančno spozna, kako se lahko uspešno in prav po ceni oglašuje v najboljši razširjenem slovenskem časopisu. — Naročniki »Domoljuba« imajo pri malih oglasih prav posebno velik popust.

d Koliko bolnikov je bilo sprejetih v pretečenem letu v ljubljansko bolnico? V pretečenem letu je iskalo zdravniške pomoči v ljubljanski bolnici 14.243 bolnikov. Bolnišnica je že zdavnaj preahna za tako ogromen poset. Priporočamo, da se ljudje, ki potrebujejo zdravniške pomoči na prete obrnejo do najbližnjega zdravnika. Ta je dolžan revne ljudi zdraviti brezplačno, na podlagi ubožnega lista. Dalje naj se bolniki obračajo tudi do bolnice, ki so jim po krajevnih legah na bližje, to je v Celje, Maribor, Brežice, Ptuj, Murska Sobota, Slov. Gradec, Novo mesto itd. Vse bolnike ljubljanska bolnica ne more preskrbeti.

Zupani in občinski mošje po dežele še vedno ne vedo, da je za sprejem v bolnico predpisana nakaznica. Le predpisana lista zadostuje, to naj si župani in občinski svetovalci zapomnijo in naj nikar ne delajo neprijetnosti bolnikom.

d Pismo rojaka s Kanade. Timmins, 5. januarja 1927. Čital sem v »Domovini« pismo tukajšnjega Slovenca, ki opisuje tukajšnje delavske razmere. Je dosti neresničnega, kar bi mogoče privabilo mnogo ničnega in pretiranega, kar bi mogoče zlati rudniki, v katerih dela okoli 5000 delavcev. Delo se težko dobi. Nekateri čakajo na delo 6 mesecev, pa ga še ne dobe, če ga ne kupijo. Preden gre delat, pride vsak pred zdravnika, ki ga popolnoma preišče, če je zdrav, potem gre šele delat. Plače so 4.24 do 4.80 dol. Delo je težko in nevarno, ker so nesreče na dnevnom rodu. Ni pa

res, da so plače po 8 dolarjev in da pridemo večkrat veselico kar po domače. Jaz sem prišel 3 mesece prej sem ko dopisnik, pa ni bilo še nobene veselice. Zato opozarjam tiste Slovence, ki mislijo sem priditi, da ne bodo brez denarja in če nimajo nobenega poznanega. Iskren pozdrav vsem št. tatelem »Domoljuba«. J. Brenčič.

d Brezmejnja surovost. Kako so dolenski samostojenci zlasti okrog Velike Loke divji in surovi ljudje, smo po vojski ob raznih volilnih dobah že večkrat imeli priliko opazovati. Tudi ob teh volitvah niso hoteli zaostati. Našemu kandidatu Ignaciju Pevcu so pri vozu, s katerim se je vozil po agitaciji, pri dveh kolesih odvili vijake. Ko se je prejšnjo nedeljo peljal s Trebnega, je eno kolo skočilo z osi, vsled česar je g. Pevec padel pod voz ter se precej obilno poškodoval. Na Rakeku so podivjani nasprotniki hoteli pobiti dr. Natlačena, tu pa g. Pevec. Kdo naj potem verjame na poštenost takih strank in kako naj bo tuden in pameten človek njih pristaj?

d Zupanom. Veliki župan je običajno poslal okrožnico, naj si vsaka naroči Narodno enciklopedijo. Ker nima ta odredba v zakonu nobene podlage, občine niso dolžne sprejeti Enciklopedije. Na vsak zveček, ki pride po pošti, lahko napišete: »Enciklopedija«, ne sprejemam, pa pismonoša nese stvar nazaj na pošto. Čemu občinam napravljati nepotrebne stroške?

d Posnemajna vredno! Ljudska posojilnica v Zürich je ob svojem letnem računskem zaključku darovala za težko prizadete poplavljenca v domači občini 8000 Din. Za ta velikodušen čin bodi izrečna imenovani posojilnici prisrčen Bog plačaj. Občinstvu pa imenovano posojilnico prav topla priporočamo.

d Škratinka zelo močno razgraja v Polhovem gradu.

d To je zavednost. S Sv. Gore pri Liji se nam piše: Dve in pol ure je hodil v enegu in mokroti 89 letni Bren, oče g. dr. Hugo Erena na volišče v Št. Lambert. Še malo več seveda nazaj. Pa tudi drugi Svetogorci smo korajžno nagnali vse nasprotne agitatorje in na dan volitev na treh voliščih pomagali, da je g. Hinko tako častno zmagal na celi črti.

d Propadamo. V zadnjem »Uradnem listu« (št. 7) z dne 15. januarja t. l. je objavljenih 23 oklicev o dražbi nepremičnin, ki se prodajajo tekom tekočega meseca in v prvi polovici meseca februarja t. l. Nepremičnine, za katere se dražba vrši, so sodno cenjene preko 2 in pol milijona dinarjev. Uspeh Zerjavovega in Puchjevega centralizma.

d Potujoče prodajalne je uvedlo za grebško železniško ravnateljstvo za svoje uslužbence, ki so na samotnih mestih daleč od večjih krajev, kjer bi mogli kupovati svoje potrebščine. Prodajalna obstoji iz dveh voz, ki se napolnita v Zagrebu, na gotovih postajah se odkopita za par ur, železniški uslužbenec nakupijo svoje po-

trebšine, s prihodnjim vlakom pa se prodajalna zopet odpelje naprej. Bajje bodo to vpejali po vsji državi.

d Izprememba poštinih imen. Poština uprava je izpremenila nekatera poština imena. Znatne izpremembe so: Jesenice-Fužine v Savo na Gorenjskem, Ksaverij v Savinjski dolini v Radmirje, Rečica ob Paki v L. marino ob Paki. Druge izpremembe so neznatnejše.

d Smrt našega uglednega moža pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Dne 15. t. m. je umrl pri Sv. Rupertu po kratki boleznj posestnik Vinko Pečkovič iz Gočove v starosti 59 let. Rajni je bil vzgleden krščanski oče, naročnik krščanskih časopisov, varčen gospodar in vzpodbuden za vse sosede. Ostani mu ohranjen časten spomin med Ruperčani!

Umril je v petek zvečer ob 8. uri po daljši, mučaji boleznj v 75 letu starosti posestnik g. Ivan Medon v Bezuljaku nad Cerkljano. Pokojni »Tonkov oče« je bil siločno znan in obse prijubljen ne samo po Menšiji marveč tudi po velikem delu Notranjske. Kot skrbni oče in vesten gospodar je užival rajni med soobčani velik ugled. Pokopali so ga na domačem pokopališču v Bezuljaku. Svetila mu večna luč! Preostali nam žalje!

d V smrtni nevarnosti. Dičaka-visokočasn Kanoni Ivan in Sotoček Stanislav sta se podala s smučmi čez Komarčo na Triglavsko pogorje. Tam pa jih je zalotil velik snežni vihar ter sta se le z največjo silo zatekla na neki prostor v zavetju na Komarči, kjer sta klicala na pomoč. Po več dnevih so ju rešili obmejni vojaki, ko so slišali njuno klice na pomoč.

d Ladja se je potopila. V bližini albanskega obrežja je vihar zanesel jugoslovansko ladjo »Moravac« preblizu obrežja, kjer se je razbila in se tekom pol minute potopila. Kapitan in še en mornar sta utonila. Škode je 1.800.000 Din, zavarovana je pa bila le za 800.000 Din.

d Ne »skakajte z vlaka! 13 letni dičak Karel Volbark je na Pragerskem skočil z vlaka, preden se je le-ta ustavil. Skočil pa je tako nerodno, da je padel pred stopnice vagona in je za las manjkalo, da nico-nogo obstane na tračnicah, kjer bi mu jih v hipu odrezalo. Deček je dobil težke poškodbe.

d Roparski napad na banko. V Mednarodno banko v Zagrebu je prišel pred zaključkom dnevnega dela neki vojak ter zahteval, da se mu takoj izplača 500.000 Din, sicer bo streljal. Ker mu seveda uradniki niso bili voljni ustreči, je res začel streljati. Uradništvo se je hitro poskrilo, v banko so pa planili stražniki, toda ropar je pobegnil ter si med množico po ulici delal pot s tem, da je streljal pred sabo. Pri tem je nekega dečka smrtonosno ranil, nekega kavarnarja pa lahko. Končno so ga prijeli in zvezali. Piše se »Stanko Canko iz Vražđina in je bil že večkrat radi tatvine kaznovan.

d Vročina v Avstraliji. V Avstraliji, ki leži na južni polobli naše zvezde, vlada sedaj najhujša vročina. Toploter kaže 45° C. Več oseb je umrlo za solnčarico. Od l. 1858 ne pomnijo tako vročega leta.

d Vsak tujec, ki se mudi na Francoskem več kot dva meseca, mora plačati

POLITIČNI ZADISKI

p Pogoji, pod katerimi gre dr. Korošec v vlado. Časopisi objavljajo pogoje, katere je stavil dr. Korošec Uzunoviču, pod katerimi je pripravljen stopiti v vlado. Mi objavljamo te pogoje, ki so jih prinesli nasprotni časopisi, pripominjamo pa, da to niti od daleč niso vsi, ampak samo nekateri. Časopisi naštevajo naslednje dr. Koroščeve pogoje:

1. Pa vlada mora rešiti finančno gospodarsko stran oblastnih skupščin.

2. Da se morajo porabiti samo za Slovenijo vsi tisti državni dohodki, ki prihajajo iz ozemlja Slovenije in ki bi po zakonu morali estati v Sloveniji.

3. SLS zahteva več gospodarskih in socialnih zakonov, zlasti zakonov za pospeševanje kmetištva in delavstva.

4. SLS zahteva, da se popravi vsa škoda, ki jo je v Sloveniji napravila poveljenj.

5. SLS zahteva, da se uredi vprašanje brezposelnih. V ta namen se mora dati na razpolago 30 milijonov dinarjev, ki sedaj leže v državni hipotekarni banki.

6. SLS zahteva izenačenje davkov. Zlasti je treba rešiti vprašanje dohodnine, s katero je Slovenija preveč obremenjena.

Če samo te rogčje pogledamo, opazimo ogromno razliko med Radičem in dr. Korošcem. Ko je žel Radič v vlado, so radikali stavili pogoje in sicer predvsem te, da se razčloveži odsko republiko in hrvatski samostojnosti ter da bodo vse potrdili, kar bodo zahtevali radikali v vladi. V pogajanjih med vlado in SLS pa dr. Korošec stavi pogoje in sicer take, ki morajo Sloveniji res biti v znatno korist. Da zahteva, so radikali od dr. Korošca, da se mora odreči avtonomiji, toda dr. Korošec

takso 875 frankov, le pogodbeni delavci plačajo 40 frankov.

Marijinim družbam! Ker je verjetno, da se bo na prejšnjo prednico afriške Marijine družbe v misijonu Rombo (glej februar ko številko »Katoliških misijonov« st. 82) še kdo odzval, sporočamo, da so v dotični prejšnji omenjeni kip Matera božje že kupile Marijine družbenke v nekem zavodu. Če kdo želi Marijinim družbi v Rombo pomagati, naj pošlje rajši zanjo denarno podporo na našo upravo. — Uradništvo »Katoliških misijonov, Ljubljana, Tabbr 12.

d Čajanka! Ste že poskusili čajne mešanice »Čajanka« in »Globus« vanilijin sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk. 8829

d Lovsko orožje popravlja najceneje in najbolje puškar F. K. Kaiser.

★ Pri nakupu testenja zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatelec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Arborin, najbolje sredstvo za zimsko in spomladansko zatiranje škodljivcev sadnega drevja izdeluje in razpošilja tvrdka Chemotechna; Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne). Tam dobite tudi prvovrst. cepilno smolo, gosenski lep in sredstva za razkuževanje živine ter slisne ždelke. 523

je to tako oločno odbil, da so ga v tem oziru kar pri miru pustili in so voljni pristati na dr. Koroščeve predloge. Seveda, dr. Korošec ne gre takoj slepo na njihove obljube, zakaj zgodovina znanega Markovega protokola kaže, koliko je verjeti belgrajskim obljubam. Ko bo dr. Korošec imel javnost, da se bodo njegovi pogoji v resnici tudi izvajali, bo stopil v vlado. — Pa ima dr. Korošec samo 20 poslancev, Ra 13 pa 50. To naredi v politiki počtenost, zase jurec in odločnost. Dr. Korošca danes kljub pogojem in kljub avtonomistični strmi v Belgradu vse spoštuje, kdo pa spoštuje g. Radiča?

pNaradovanje žerjavovcev. Od zadnjih volitev leta 1923 so brezverski in centralistični žerjavovci na dželili nazadovall okroglo 400 glasov. Če pa štejemo zraven še to, da so sedaj z njimi volili narodni socialisti, je njihovo število manjše za 1170 volilcev od zadnjih!

pIzd volitev v deželne zbere po cel državi še ni decela znan. Približno so vse stranke ohranile svoje postojanke, edino »Prilicévi« in Radič sta primeroma največ izgubila, na njen račun je pridobil Davidovič. V Belgradu so zmagali Davidovičevi s 6 mandati nad 5 radikalskimi. Prilicévi ni dobil nobenega mandata.

NAZNANILA

n Prosvetno društvo na Črnučah vzpizori v nedeljo, dne 30. januarja v Društvenem domu burko v treh dejanjih »Bavek na samcu«. Začetek točno ob 8. popoldne, konec ob 5. Vstopna obličina.

n Sodražica. Orlovski odsak v Sodražici ponovno uprizori v nedeljo, 30. januarja ob 8. uri popoldne v društveni dvorani ljudsko igro »Reveček Andrejšček«. Kje je igra zadnje vsem ugajala, va bitno vas prijatelje pošilja nakove, da se predstave v obilnem številu udeležite in ne bo vam žal za popoldan, ki ga preživite v naši družbi. Na vsele svidenje!

n Prosvetno društvo v Berovcih vzpizori dne 30. januarja »Dekle z bliserit in ponovi na svečnico, dne 2. februarja t. l.

n V obšini Medvodah ponovi krožek Vaše igre Repoljev v petih dejanjih v nedeljo dne 30. t. m. v Rečah pri škofji Loki. Vljivo vabljeni.

Pozor ženini in neveste!

MODROCE

peresnice, posteljne mreže, divane in talpetniške izdelke nudi najceneje!

RUDOLF RADOVAN, tanečnik, Ljubljana
→ Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma)

Edino najboljši šivalni stroji in kolese.

za ročino, obrt in industrijo so le

Jos Petelinca

Grätzner, Adler

Najraje cede! Tudi na obrók!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vезenju brezplačno.

Večletna garancija.

»Ali niste videli, ki mi je včeraj dal zašhico?«

»Ne. Če bi jo vam bil jaz dal, bi se danes ne sprehajali.«

5

PO DOMOVINI

ZIRI.

(Občinske volitve.)

V nedeljo dne 30. januarja t. l. imamo v naši občini občinske volitve. Za te volitve je med občani veliko zanimanje, kar je umevno. Saj gre za to, kateri lahko možem oziroma kateri stranki bomo za naslednja tri leta zaupali občinsko gospodarstvo. Vsi vemo in čutimo, da se zadnja tri leta v občini ni gospodarilo tako, kot bi bilo želeli. Kljub visokim občinskim dokladam in da so sedajni gospodarji na občini prešli od bivšega gerena k lopi stotisočake, je občinska blagajna zelo siromašna. Tu ne pomaga nobeno zavijanje dejanske resnice. In tako stoji danes občina brez zadostnih sredstev nasproti mnogim gospodarskim nalogam, katere čakajo naša občina. Sicer pa drugače biti ne more. Sedajni možje SDS so prezirali vsak pameten nasvet ter delali z občinskim denarjem po svoji volji. Sedaj pa se bližajo volitve in si pomagajo z lažjo. Sicer pa tudi to ne bo pomagalo. Vsi dobro misleči žirovci smo se zedinili v tem, da dne 30. januarja vržemo Žerjavovo družbo in smo se na svojih sestankih zedinili tako, da smo za žirovske ravnarje, kateri so priključene tudi nekatere hribovske vasi, postavili kandidata lista pod imenom Slovenska ljudska stranka. Zupnika Vrh pri Sv. Treh kraljih, kateri so se priključile tudi vasi Žirovski vrh, Račevo in nekatere druge vasi, so postavili svojo kandidata lista pod naslovem Kmečka zveza. Skrinjice na volišču bodo postavljene tako: prva žerjavovci, druga radikalni, tretja Slovenska ljudska stranka, četrta Kmečka zveza. Žirovci ki ljubite svoj dom in svojo občino, ki ljubite resnico in pravico in ste za poštenje v javni upravi, vsi brez izjeme pridiite dne 30. januarja na volišče v Ziri ter vrzite svojo kroglico v tretjo ali četrto skrinjico. Naj se nihče ne da zbegati od bivših orjunašev. Pa tudi od novopečenih radikalov ni pričakavati nič prida. Bodite prepričani, da bodo vse obljube ostale samo obljube. Torej na svidenje na volišču!

KAL PRI SENTJANZU.

(Naša šola.)

Od tu in tam čitamo po časopisu o žalostnih razmerah, ki so zavladale zadnji čas na naših, zlasti bolj v hribovskih šolah. O takem žalostnem slučaju moderne vzgoje imamo poročati tudi od nas. Tu smo pred nekaj leti postavili lepo šolsko poslopje z obširnimi šolskimi vrtom; a danes je vse to brez pravega pomena. Prejinja leta, dokler ni vladal neurečni centralizem, se je vršil na naši šoli reden pouk; imeli smo stalno eno in pozneje dve učni moči. Zadnjih par let pa se je začel pouk na naši šoli nekam krhati, dokler ni s koncem oktobra pr. l. popolnoma prenehal in okrog 80 otrok je ostalo brez vsakega pouka. Pomeje, baje na pritisk nekakega g. inženerja je prišel poučevati g. učitelj iz Sentjanca. — Gospoda, ki imate v rokah naše šolstvo, vprašamo Vas: Ali se tako skrbi za ljudsko dobro? Komaj se naši otroci nekaj nauče, pa se pouk preneha in otroci pozabijo že tisto, kar so se preje naučili. Ali je pouk namenjen samo dolinskim otrokom, hribovskim pa ne? Kdo bo pa sedaj plačal kazen za toliko zamujenih šolskih ur? O ti nesrečni centralizem, kam si nas privedel! Ni dovolj, da si nas gospodarsko upropastil, sedaj bodeš nas tudi duševno. Naša deca bo kmalu naga po telesu in gola po duhu.

ŠKOCIJAN PRI MOKRONOGU.

Dne 9. januarja je v 33. letu svoje starosti umrl Franc Rutar, bivač v Grmovljah. Pokojni Franc je bil neumoren delavec pri vseh naših društvih. Še pred vojno je bil ustanovnik, predsednik in član orlovske godbe v Škocijanu. Po vojni pa zopet odbornik izobraževalnega društva, član godbe in cerkveni pevec v Škocijanu. Največje njegovo delo je prostovoljno gasilno društvo v Grmovljah, kateremu je bil ustanovnik, 15 letni tajnik in predsednik gasilske godbe. Vedno je bil bravec »Domoljubca« in pristaš SLS. Bog mu bodi večni plačnik!

SMIHEL PRI NOVEM MESTU.

(Naše prosvetno delo.)

Naša društva pridno delajo. Dne 26. decembra pr. l. je priredilo Prosvetno društvo A. Medvedovo narodno igro »Stari in mladi«. Društveni sestanki se vrše redno vsako prvo nedeljo v mesecu. Knjižnica izpopolnjeva z novimi knjigami je članstvu na razpolago. — Orlovska organizacija napreduje. S svojimi poučnimi sestanki in s telovadbo trga mladino gostilnam in jo vrgaja v pomoč in ponos starim in narodu. Vas fantje, kateri še niste v Orlovski organizaciji, Vas vaši tovarši vabijo v orlovske vrste, da z njimi skupno korakate skozi pot življenja k svojemu cilju. Praznik Brezmadežne 8. decembra smo tudi dostojno proslavili. Orli so ga praznovali s slovesno obljubo novih članov, s primernimi pevskimi točkami, deklamacijami in govori. Obenem smo skupno z Marijino družbo in Prosvetnim društvom proslavili tudi 200 letnico sv. Alojzija. Na ta dan je bilo v Marijino družbo sprejetih 29 kandidatov. V nedeljo 16. januarja je priredil Orlovski odsek Meškovo dramo »Matc«. Naši Orli pridno telovadijo. Pa tudi Mladi se pridno pripravljajo za prvi izpit. In ti Orlovski Mladi vabijo v svoje vrste vse fante, ki so končali ljudsko šolo, to je v starosti od 14. do 17. let. Imajo redno telovadbo, združeno s sestanki, vsako nedeljo po 10. sv. maši. — Pa tudi »Sveta vojska« vtrajno dela. Ima 12 rednih članov, ki so se odpovedali vsaki alkoholni pijači.

Da pa bodo sestanki naših organizacij še bolj poučljivi in vabljivi, da bomo res mogli razna gospodarstva, kulturna in verska predavanja v slikah ljudem pokazati, zato so sklenile naše organizacije, da si nabavijo skioptikon. Kot prvi vir dohodkov v fond za skioptikon bo javna tombola, ki jo bo priredilo Prosvetno društvo v februarju ali marcu. Zato vas vse, ki ste dobre volje in ki ljubite našo mladino in želite njenim organizacijam največjega uspeha, prosimo, da kadar vas bodo obiskali nabiravci dobitkov, po svojih močeh podprete dobro stvar; saj od tega bo imela korist vaša mladina, ki je bodočnost narodova. — Bog živi!

PRECNA.

(Naša hranilnica.)

Hranilnica in pesojilnica v Prečni prav lepo napreduje. Vedno se oglašajo pri g. kaplanu možje in fantje, žene in dekleta, da se vpišejo kot člani te zadrge, vplačajo 10 Din delež in 2 Din pristopnine. Mnogi prinašajo prihranjeni denar v domačo hranilnico, ki ravno tako ali še bolje obresti daje, kot pa v Novem mestu ali v Kandiji. Skrbni starši

tudi za otroke dajo v hranilnico in jim take skrbijo za deto. To tem raje storijo, ker hranilnica sprejema tudi male vloge, že od 50 Din naprej. Zato pa tudi fantje in dekleta, ki si hočejo za poznejša leta kaj prihraniti, pridno vlagajo v hranilnico v Prečni. — V pretečenem letu je bilo rojenih 83, med temi dva nezakonška in trije ciganski otroci; umrlo jih je 36. Vidi se, da smo še precej zdravi. Hvala Bogu in Bog daj, da bi še zanaprej bili.

D. M. v POLJU.

(Občinske zadeve.)

Gospodarstvo občine je za leto 1927. sedaj z novim proračunom urejeno. Doklada na direktne davke ostanejo iste, to je 142%, za podobčino Sv. Agato 100%, na vino pa 300%. Sklenilo se je med drugim, da se povrne letos odjemalcem elektrike ena tretjina plačanih taks, katero določi žreb. Zadolžnice, ki jih je izdala občina, naj se ohranijo in če jo kdo proda, morata biti podpisana oba na njej, drugače je neveljavna. Dovolilo se je nadalje 5000 Din za pokončavanje hroščev. Delo občinskega odbora precej napreduje, odkar delavski in kmečki odborniki delajo bolj sporazumno. Kajti če se prepirata dva, tretji dobiček ima. In pri nas je imela veliko izgubo s tem bojem občina in pa stranka. Upamo, da se bo šlo v bodoče roko v roki in uspehi gotovo ne bojo izostali. O letošnjem obračunu bomo pa še poročali.

Igra Martin Krpan je žela veliko uspeha. Trikrat se je ponavljala in vse trikrat je bila dvorana čisto razprodana. Če pomislimo, da gre v dvorano do 500 ljudi, se moramo čuditi uspehu vodstva in igralcev. Največje zanimanje in veselost je vzbudil vesel in močan Martin, ki je rešil cesarja Janeza turškega Brdavsca. Igra se bo na splošno željo občinstva sploh ponovila.

IZ RAKEKA.

(Obč. volitve.)

Volivcem iz Rakeka, Unca, Glivic in Ivanjega sela. Občani smo, zato je naša dolžnost in pravica, da se potegujemo za korist občine. Dne 6. februarja imamo občinske volitve. Znano vam je, kako se je agitator Žerjavove stranke vozil okrog, da bi ujel vaše podpise. Morda ste brali letake, kako je ta stranka izbruhala ves srd nad par radikalov, ki so sili takega gospodarstva v občini. Niso se upali na dan s pravim imenom, ampak pod krinko gospodarske liste. Ker je letak te gospodarske liste Gabrenji in Gorniku odial veliko žrelo in druge take nelepe priimke, bi imela stvar priti pred sodišče. JDS je poslala na Rakek svojega tajnika Stankota Rapeta, da jestvar poglihal. Čutila je ta stranka, da ji voda teče v grlo. Slišali ste tudi, kako je Pavlovčič na Uncu in Rakeku prekliceval. Pa ne samo to, tudi plačati je bilo treba vsakemu po 500 Din in poleg tega še advokatske stroške. Na listi JDS se blesti tudi ime Pavlovčiča. Ali bo ta mož zastopal naše koristi, ki je v občini od danes do jutri. Kakšno korist ste imeli do sedaj od te stranke, ki je gospodarila v občini? Naša občina zahteva trenih mož, ki bodo znali varovati korist občine. Ne bodimo sužnji te stranke, ki nam je do sedaj gospodarila. Kaj imate od samostojnežev. Njihov Pucelj se je vsedel na mehki stolček in to je bilo vse. Z jasnimi načeli stopa pred vas Slovenska ljudska stranka, ki se ne boji po-

kazati svojega imena. Ta stranka nam je postavila za kandidate može, ki hočejo resnega dela v občini.

DOLENJA VAS PRI RIBNICI.

(Otvoritev novega društvenega doma.)

Novo leto je razveselilo našo župnijo z izrednim darom: Otvoritev novega Društvenega doma smo praznovali. Na sporedu so bile lepe pevske točke, katere je domači pevski zbor pod vodstvom našega obč. tajnika g. Marinča zapel v splošno pohvalo. Videli smo šaljivo igro in par dobrih deklamacij naših deklet. Domačin osmošolec g. Fr. Paho je v lepem govoru kazal velike koristi, ki jih bo dal novi hram našemu ljudstvu. Glavni govor g. župnika in poslanca g. Škulja pa je risal naloge nove hiše: Izobrazba ljudstva v vseh vprašanih sodobnega življenja, samovzgoja ljudstva v organizacijah, ki bodo imele svoje ognjišče v Domu osobito naše mladine, napredek v gospodarskih vedah potom tečaja in dr. Završalo pa je po dvorani po'no odobravanje, v katerem je bilo brati veliko hvaležnost ljudstva. Dom se je gradil s prostovoljno vožnjo, odnašanjem in materijala naših fantov, deklet in prijateljev prosvetnega dela iz Blat, Dolenje vasi, Prigorice in Rakitnice. Za kar se je govornik vsem posameznikom imenoma zahvaljeval.

Radi prigroriškega požara, tlake za občinsko hišo in radi silajno mokrega vremena, so dela malo zastala, tako da se bo spomladi izdelal še zunanji omet, nakar se zvrši slovesno blagoslovljenje Društvenega doma.

SELA PRI ŠMARJETI DOL.

(Nov vodovod.)

Dobre pol ure od Šmarjete proti Trebelnam stoji naša majhna vas. In ta je prva v šmarjetski župni in občini, ki si je dala napraviti betonski vodovod. Sprva je bilo precej trdo, predno so se posestniki mogli sporazumeti. Nekaj gospodarjev je ostalo kljub vsem oviram vztrajnih, tako da so mogli pričeti z delom. Pozimi so kopali jarek, spomladi so pa pričeli z betoniranjem. V par tednih je prvič pritekla voda na sredi vasi, kar je bilo za sosesčane veliko veselje. Ves trud je pozabljen. Vodovod je dolg približno 400 metrov. Stalo je približno do 7000 tisoč v denarju. Selanje so zelo zadovoljni s tako dobro, snažno, okusno vodo.

RIBNICA.

(Pridobljene krošnjaarske pravice.)

Imeli smo zopet shod krošnjaarjev s suho robo. Poročal je posl. Škulj. Izredno smo se razveselili njegovega poročila, ko nam je objasnili, da bomo spet smeli krošnjaariti v Nemško Avstrijo, kamor hodimo že cela stoletja. Vse pa se je predrugačilo, ko je razpadla stara država. Zato je bilo treba znova iskati pravice. Poslanec nam je opisal vse, kar trebamo za krošnjaarjenje tudi po naši državi, kjer smo se morali z vso silo boriti, da nas niso zatrli, pa še sedaj se nam stavijo velike zapreke. Sedaj je vsakomur jasno, kaj si mora vse oskrbeti, če hoče s krošnjo po Avstriji ali pa po naši državi. Treba je novih tiskovin, katere bo oskrbevala naša zadruga svojim udom. Kdor pa ni ud, pa lahko pristopi. Tiskovine za Avstrijo — prevod naše krošnjaarske knjige v nemški jezik in potrdilo o lastni domači iz

delavi blaga — bo izdajal za Ribnico in Dolenjo vas: Janez Vesel (Sinovčan) v Ribnici, za sodražico občino pa Kmetijsko društvo v Sodražici. Nadaljnja podrobna navodila, kako postopati v posameznih slučajih pa daje onim, ki so bili zadržani prisostvovati zborovanju, zadrugin odbornik g. Janez Zidar v Brežah. S shodom smo bili zelo zadovoljni, saj s tem, da je posl. Škulj dobil nam pravice krošnjaarjenja doma in v tujini, je prišlo k kruhu zopet čez tisoč krošnjaarjev in to je za vso ribniško dolino ogromna korist.

NOVO MESTO.

Prosvetno-socialni tečaj za žene in dekleta. Dne 28. in 29. t. m. priredi Slovenska Orliška Zveza prosvetno-socialni tečaj za svoje dolenske krožke v Smihelu v društveni dvorani Ker bodo predavanja važna in zanimljiva za vse žensko, naj se jih udeležijo poleg članic orliške organizacije tudi žene in dekleta sploh. — Članice orliških krožkov bodo drugi dan delale tudi izpite iz poslovanja. — Žene in dekleta, pokažite z obilno udeležbo, da vam je mar lastne izobrazbe!

SELA - KAMNIK.

Ker so na »našo« nedeljo (23. jan.) volitve, smo preložili naš dekliski dan na 30. jan. Na sporedu je petje, predavanje in igra »Sv. Neža«. Novic je veliko, pa pridejo drugi na vrsto. Za danes samo to, da gibljemo in težak voz pošteno vlečemo. Ze gre naprej. Le korajžol! Ko pridejo fantje iz Indije, pridejo zopet na oder, za predpust gotovo. Zato na veselo svidenje.

JEZICA.

Nedeljske volitve so dokazale, da stoji Jezica trdno v vrstah SLS. Vsi naši nasprotniki so uvideli, da je zeman njihov napor, da bi našo večino potisnili v ozarje. Na Ježici ima in bo imela SLS odločilno besedo in to bomo dokazali tudi pri vseh prihodnjih volitvah. Socialističen in komunistični delavci so v nedeljo spoznali, da pod nerodnim vodstvom kakšnega Skavarja v naši občini ne bodo ničesar pomenili. Zato se bodo vsi pametni pridružili naši Delavski zvezi. Ki je najmočnejša delavska organizacija na Ježici. Žerjavov kandidat Hraštnik je dobil v nedeljo le glasove Sokolov, orjunašev in nekaterih priseljencev. Glasov naših kmetov, delavcev in obrtnikov pa ni dobil, čeprav je njegov tujakšnji dopisnik pošiljal v svoje liste dopise s podpisom »bivši somišljenik SLS iz Tomačevega«, »socialistični delavec« itd. Naši volilci predobro poznajo jutrovskega »delavca« in »Tomačevega«, zato mu niso nasedli. Naši volilci so v nedeljo častno storili svojo dolžnost, zato se bodo, kakor doslej tudi v naprej v vseh zadevah z zaupanjem obračali na SLS, ki ima v deželnem zboru tričetrtinsko večino.

Kaj je gripa in kako se je čuvamo.

V sosednjih deželah nastopajoča bolezen gripe daje razumljiv povod bojazni, da se bo bolezen zanesla v doglednem času tudi v naše kraje, zato daje Higijenski zavod v Ljubljani nastopna pojasnila v vednost in ravnanje prebivalstva.

Gripa je mrzlična nalezljiva bolezen, ki se razširi od časa do časa na široko, ter preplavi cele dežele. Prva tako obsežna kužna bolezen je poznana iz leta 1580., ko se je iz Orijenta razširila čez celo Evropo;

v letih 1918—21 je Evropa doživela zadnjo tovrstno poplavo. Takrat se je bolezen pojavila v Španiji, odkoder se je razširila na sosednje dežele pod imenom »Španska«. Bila je zelo hude narave. Širjenje gripe sledi našim prometnim sredstvom ter vsled tega ne prekaša hitrost širjenja boleznih hitrosti naših prometnih sredstev — raznašalec je oboleli človek. Vsled tega se bolezen tudi najprej pojavlja v večjih krajih, v pristaniščih, oziroma sploh velikih mestih. Razen velike hitrosti, s katero se bolezen širi, e posebno značilno zanjo dejstvo, da povzroča takoj obolenje celih množic, čemur je vzrok njena velika okužljivost in pa okolnost, da se povzročevalci raztrosijo v okolico po kašljanju in kihanju bolnikov. Prav posebno pa pripomorejo k čim večjemu razširjenju lahko oboleli, ki se nemoteno kretajo med zdravimi. Razvoj boleznih same je sedeč: Med pojavom prvega obolenja do vsestranskega razširjenja poteče kakih 14 dni ter doseže v treh tednih višek, v teku nadaljnjih 14 dni preide popolnoma. Cela doba traja torej sodeč po sedanjih izkušnjah 6—8 tednov. Kljub obsežnemu obolenju je procent umrljivosti primeroma majhen.

Vzrok boleznih je naseljevanje povzročevcev boleznih v naših organih: nosu, grlu, pljučih. Inkubacija, to je doba, ki preteče od okužitve do izbruha boleznih, traja pri gripi le kratko dobo enega do treh dni, med tem časom opažamo večših predhodnih znake, kakor zbitost in nahod, po navadi pa se človeka loti bolezen nenadoma z tresavico in hitrim naraščanjem vročine in močno utrujenostjo. Bolnika muči hud glavobol, v nadaljnjem poteku boleznih se pojavijo omotica, bolečine v hrbtu in udih, apetit zgine. K temu se pridruži v mnogih slučajih katar dihalnega predora, nahod, vnetje sapnika in bronhijev. Omeniti je, da prične gripa večših s čisto neobičajnimi znaki kakor: nenadna globoka nezavest, krči ali hipno nastala omotica. Pri vseh oblikah boleznih zamorejo nastopiti najrazličnejša obolenja pljuč, pljučne mreže, možgan, ledvice, živčevja itd.

Sigurnih sredstev zoper gripo nimamo. Obvarovati se je pred obolenjem razmerno težko, v očigled dejstvu da velika množica lahko obolelih zanaša po kašljanju, kihanju itd. bolezen vsepovsod. Kljub temu ne smemo zanemarjati vsobseh pravil, ki zelo omeje bolezen. Bolnika bomo dejali v posebno sobo z lastno posteljo in perilom; oseba, ki bolniku streže, se mora držati predpisov snage, razkužuje naj si usta in roke, vpotrebljava naj vrhno obleko, ki jo odloži, če zapusti bolnika. Splošno se priporoča, da vsakdo, ne glede ali ima direktni stik z bolnikom, skrbi za pogosto razkuževanje ust s kakim primernim ustnim razkužilom (3% hidrohiperoxid, formamint, anakot anginol tabl.), dočim je kalijev hipermangan brez učinka, na noben način pa ne uporabljajmo v boju zoper bolezen alkohola, ki nas zamore le varati in zmanjšati našo odporno silo, ker nas tako obolenju še bolj izpostavlja. Posebno nujno svetujemo, da ostane vsakdo, ki je obolel na gripi, doma in v postelji, kajti pogosto zadostuje to, da odstranimo bolezen, med tem, ko si pri premali pažnji lahko

IZOBRAZBI

Papeži in časopisje.

Leon XIII. je pisal (v okrožnici z dne 15. oktobra): »Naloga katoliškega časopisja je, da odkriva zločeste nakane sovražnikov Cerkev in da podpira prizadevanja pastirjev božje črede. Odtod pa tudi dolžnost za katoličane, da podpirajo katoliško časopi je; vsako vdeležbo na slabem časopisju naj popolnoma odpovedo, dobro časopisje pa naj vsakdo, kolikor mu je največ mogoče v njegovih razmerah, pospešuje in razširja.«

Pij X. je pisal dne 18. decembra 1910 brazilskemu škofu: »Na mestu je, da dodamo še neki opomin, ki je zelo važen, da vzbudimo gorečnost duhovnikov, pa tudi pomembnost za blagor ljudstev. Saj vam je že predobro znano, kolikega pomena, bodisi v dobrem ali slabem smislu besede, so časniki in sploh časopi je, ki se vsled svoje nizke cene širi vsepovsod in tako trosi na vse strani nazore, s katerimi je napolnjeno. Sami opazujete, kako zelo zlorabijo brezbožni ljudje časopi je. Zato Vas prosimo, da uporabite vso svojo apostolsko gorečnost v prilog dobremu časopisju in tako vodite svojo čredo na dobre pašnike. Ni dvoma, da imate v svoji sredi mnogo katoličanov, ki se odlikujejo tako v čednosti kakor tudi vednosti. Le-tim naročajte, naj pišejo po Vaših navodilih z vso modrostjo ljubeznjivo in spoštovanjem do uredniških oblasti, kakor se spodobi njim, ki se bojulejo za svete pravice, resnice in pravičnosti.

Ni pa dosti, da pridejo dobri časopisi le v roke dobrih katoličanov, marveč potrudimo se, da pridejo v roke vseh ljudi, zlasti pa še v roke onih, o katerih nam posebej veleva krščanska ljubezen, da jih iztrgamo iz krempljev brezverskega časopisja. Le tako bomo dosegli, da bo časopisje, to moderno orožje, postalo sredstvo v razširjanju božjega kraljestva in njegove pravice.

To je tista zadeva, na katero smo Vas hoteli posebej opozoriti. Vaši gorečnosti pa naj se pridruži tudi gorečnost odličnih laikov, ki se zanimajo za blagor ljudstva. Na ta način boste oživili krščansko čednost med ljudstvom in veselje boste doživeli, kakor ga doživljuje kmetovalec ob bogati žetvi.

Isti Pij X. je dejal l. 1910. nekemu nemškemu časnikarju: »Oh, časopisjel! Še vedno ni pravega pojmovanja med nami, kolike važnosti je ta naprava. Ne verniki in ne duhovniki jo ne upoštevajo tako kot bi jo morali. Večkrat slišim, kako ta ali oni starejši gospod toži, češ, da je časopisje nepotrebna potrata in da moremo duše zveličati tudi brez časopisja. O da! V prejšnjih časih je pač šlo brez časnikov; toda

popročimo najhujše komplikacije. Pri kolikaj opasnejši bolezni je poklicati zdravnika, ki ugotovi stanje bolezni oziroma komplikacij, ter tako vodi potek bolezni do mirnega ozdravljenja.

vpoštevati moramo, da v prejšnjih časih slabo časopisje ni bilo tako zelo razširjeno kot je sedaj in da torej tudi protitež dobrega časopisja ni bila tako neobhodno potrebna kot v današnjih dneh. Sicer pa ne smemo misliti preveč na to, kako je bilo nekdanj; pred vsem moramo gledati, česa potrebujemo danes. Danes pa je dejstvo, ki ga ne more nihče vlagiti, da slabo časopisje kvari in zastruplja ljudstvo na debelo. Kaj nam pomaga zidati cerkve, prirejati misijone, ustanovljati šole; — vsa vaša prizadevanja, vse vaše naprave bodo zastojni, če ne boste znali obenem uporabljati napadalnega in obrambnega časopisja.«

Podobno je pisal Pij X. l. 1911. predsedniku katoliškega združenja za Nižo Avstrijo Maksu Wittinghoff-Schelu: »Zelimo, da izberete na svojem zborovanju, na katerem določite govornike, zlasti take, ki bodo sposobni z vso zgovornostjo pobiti slabo časopisje in svariti vernike pred slabimi časniki kakor pred zastrupljenimi vodnjaki. Če morete z božjo pomočjo samo to doseči, bo že zaradi tega vaše zborovanje eno najpomembnejših zborovanj.«

Sedanji papež Pij XI. je govoril ob otvoritvi etrujskega muzeja častnikarskim poročevalcem: »Vi ste vesela, a prav zato nosite pred Bogom in ljudmi veliko odgovornost. Blagoslovim vas v vaši moči in vaši odgovornosti, da svojo moč vedno prav dobro uporabljate in da vaš čut vaše odgovornosti dela vedno zadovoljne.«

Duhovščina v Mehiki.

Kakor znano, divljajo v Mehiki krvava veruka preganjanja, ki so tej republiki že silno veliko škodovala. In, kakor se v takih prilikah kaj rado zgodi, tisti, ki so največ krivi vsega tega gorja, so začeli iskati krivce drugod. In dobili so jih v duhovniški General Abregon, ki je bil že predsednik mehiške republike in ki bo za sedanjim predsednikom Kallesom najbrž zopet prišel na predsedniško mesto, je objavil silno zanimiva odkritja. Pravi, da so duhovniki povzročili razdor, da zahtevajo zase velike predpravice in ugodnosti, da so zoper izboljšanje delavskih razmer, da so zoper to, da bi se odurle cerkve in da bi se upeljala služba božja (seveda, duhovnik bo prej zoper sveto mašo kakor pa brezverec), da so duhovniki naščevali ljudstvo, da je začelo z bojkotom (po geslu: Katoličan kupuj samo pri katoliškem trgovcu, naročaj samo pri katoliškem delavcu), skratka: katoliški duhovniki so krivi, da se v Mehiki preganja katoliška cerkev; Seveda je general računal brez krčmarja. Ljudstvo dobro ve, kje se je začelo preganjanje. V teh težkih časih se je le še bolj oklenilo svojih duhovnikov, duhovniki se pa tudi zavedajo, da so padla na njihova ramena nova bremena, katera morajo junsko prenašati; dokler ne nastopijo boljši časi. Ljudstvo se je združilo z

duhovniki v nekako veliko družino, ki skupno prenaša vse trpljenje in gorje tistih, ki so zaradi pravice preganjeni. Iz svoje revščine vzdržujejo duhovnike, da morejo živeti (velike podpore dobivajo tudi iz Združenih držav).

Školje so na zgoraj navedena očitanja odgovorili v posebni okrožnici, v kateri so mirno in dostojansveno razložili stališče Cerkev in duhovščene do sedanje vlade, na koncu pa so prstavi: »Imamo najboljšo voljo, da umaknemo svoje zahteve, kolikor nam dopušča vest, toda katoličani nikakor ne morejo postati v verskih zadevah sužnji države... Če more katoliška Cerkev oostojati v Mehiki, mora biti taka, kakor jo je ustanovil Jezus Kristus in ne taka, kakršno hoče vlada; učiti mora to, kar je vedno učila, za svojo poglavarja mora imeti papeža, ki je Kristusov namestnik na zemiji!«

Tako se na eni strani bojuje verno ljudstvo s svojimi duhovniki na drugi strani pa peščica mož, ki nimajo ne vere in ne sreče. Kdo to zmagal? O Cerkvi imamo zagotovilo, da je peklenska vrata ne bodo premagala in Kalles najbrž ni hejja kot »peklenska vrata«.

Knjiga o sirarstvu.

g Sirarstvo. Spisal Anton Pevo, državni mlekarški instruktor. Izdala Zadruga zveza v Gorici. Založila Katoliška knjigarna v Gorici. Obsega 286 strani in 132 slik. — Knjigo o sirarstvu smo res potrebovali, kajti naši sirarji, pa tudi živinorejci si dosedaj niso mogli nikjer peiskati poduka in nasvetov, ki so jih potrebovali pri napravi sira. To delo pa navaja čitatelja v vsa poglavja, ki so v zvezi s to prevažno panogo našega gospodarstva. Pisec opisuje v raznih poglavjih mleko za sir in njegove lastnosti, kako je z njim ravhati in kako ga je zadržati, nadalje kako je ravhati s skuto in s sirom, dokler ne dozori. Posebno poglavje obravnava bolezni in napake sira. Opisano je nadalje gospodarstvo sirarn in naprava suhega mleka v raznih oblikah, pridobivanje mlečnega sladkorja in kazeina in razne druge zanimivosti, ki so v zvezi s sirarstvom. — Cena knjige je določena na 20 lir nevezana in 23 lir vezana. V Jugoslaviji je cena ista. Preračun lir v dinarje po dnevnem kurzu na dan prodaje. Torej bi stala pri nas približno po 50 Din oziroma 58 Din. Dobiva se v Gorici v Katoliški knjigarni, pa tudi po drugih knjigarnah v Italiji.

Prvovrstnega viničarja

z najmanj štirimi delovnimi močmi sprejme Direkcija srednje vinarske in sadarske šole v Mariboru za svoje tik Maribora ležeče in 50 orafov obsegajoče posestvo Grajski log. — Pismene ponudbe z vsemi potrebnimi podatki do 15. febr. t. l.

Na nekem gledališkem odru so imeli glavno skušnjo. Ko je v prizoru, v katerem eden igralcev umira, režiser, videl, da ni tako, kot bi bil on rad, je zavpil: »To ni nič, več življenja, več življenja.«

POVEST GORSKE FARE.

Minila so leta. Prinašala so slaba poročila o grofu. Udarila je strela in uničila njegovo srečo. Udarec za udarcem je padel nanj.

Radi ženske, ki ga je prevarala, se je dvobojeval in bil pri tem smrtonevarno ranjen. Dolgo časa je ležal bolan. Žena je zbežala iz mesta na grad, in živela tam, dokler ni rodila deklico, ki je bila mnogo tednov pozneje krščena pri Sv. Mihaelu in dobila ime Marija Frančiška.

Kakor hitro pa je bila mati zdrava, je zapustila grad in nihče ni več slišal o njej. Domnevali so, da se je poprijela zopet svojega prvotnega poklica in se vrnila k gledališču.

Grof Hugo si je po dolgem času opomogel. Toda prevara in beg njegove žene ga je tako vznemirila, da so se bali za njegov razum. Bil je zagrenjen, ubit mož, razdvojen s seboj in s svetom. Gradu svojih očetov se je ogibal in za malo Čiško se ni zanimal, da, celo sovražil jo je radi njene matere.

Ko je popolnoma okreval, je zapustil prestolico. Nekateri so rekli, da se je pridružil neki veliki ekspediciji v Afriko, drugi so trdili, da išče svojo izgubljeno ženo, da bi ji pognal kroglo v srce, če bi jo našel.

Zupnik je čul razne govorice in bil zelo v skrbeh. Skrbeti je moral tudi za malo graško gospodično, za katero se ni nihče zanimal. In poln začudenja se je izpraševal, kako je mogoče, da more človek, kakor grof Hugo, z istim srcem najprej tako blazno ljubiti — in sedaj tako grozno sovražiti?

* * *

Čes je bežal. Ljudje so ostali siti v svojem sovražstvu in svoji maščevalnosti.

Prišla so mnoga težka in grenka leta za župnika in za vas. Grof je izginil brez sledu. Postavil pa je upravitelja, ki je z brezobzirno strogostjo tirjal najjemanine, davke in obresti. Kdor ni mogel plačati, so ga zarubili. Kdor ni imel ničesar, da bi mu zarubili, so ga zapodili iz hiše. Deset družin je postalo na ta način v enem letu brez strehe, morali so zapustiti dom in oditi beračit v širni svet.

V kamnolomih je delo počivalo že leta in leta: Ni bilo namreč mogoče dobiti delavcev, ki bi šli v razvpijo vas. Prebivalcem Sv. Mihaela je manjkalo zaslužka. Ni bilo dela in zato tudi ne kruha. Vas se je pogrezala v revščino in sramoto.

Neizmerno bogastvo je ležalo zakopano in mrtvo v kamnolomih, kjer se je bohotno razraščalo trnje in koprive in so gnezdirale sove; bogastvo, ki bi lahko osrečilo in zadovoljilo prebivalce, če bi se dvignilo. Somo ena beseda bi zadostovala, da bi se izpremenila kletev v blagoslov. Toda grofovo srce je bilo kakor okamenelo — ni izpregovoril besede! Sovražil je kraj, kjer mu je vzcvetela kratka, varljiva sreča, kjer ga je žena sramotno prevarila.

Zupnik ni poznal nobene druge rešitve, kot pomoč z neba. In vsak dan je prosil na stopnjicah oltarja: »Sv. Mihael, vojščak Kristusov in zmagovalce satana, vodnik nebeške vojske, pošlji nam z neba svetega ognja, da bo odtajal trda srca. Sv. Mihael, močni patron naše cerkve in naše občine, okrepi, varuj, brani nas! Če nam boš stal ti ob strani, položajen vzamem pastirsko palico in grem s svojo čredo skozi pustinje in trnje obljubljeni deželi nasproti. Sv. Mihael, bodi ti naš dobri pastir!... Vodi nas, reši nas, sv. Mihael!...«

DRUGA KNJIGA.

1. poglavje.

Mihael, rejnec župnika pri Sv. Mihaelu, je stopal po solnčni vaški cesti proti kamnolomu, kjer so se med razjedenimi skalami bohotno razraščale koprive in robidovje, in se svetikalj na šipku plodovi kakor krvavordeči rubinaj.

Star je bil sedaj petnajst let. Njegov obraz z ostrimi potezami in krepkimi usti ni bil baš lep. Preveč resen je bilo na njem za njegova leta. Bil pa je prikupljiv radi odkritega pogleda velikih modrih oči, ki so smotljivo zrle v svet izpod širokega, močnega čila.

Mihael je stopil na neko pečino, da bi užival razgled. Sivo kamenje se je drobilo pod njegovimi nogami, da je pesek rahlo drčal navzdol. Nekaj liščkov, ki so se gostili na modrikastih glavicah osata, je vreščaje zbežalo.

Bil je topel jesenski dan. Solnčni žarki so se upirali v kamenje in pesek. Vse naokoli se je bleščalo kakor zlato in biseri, a je bilo le kič in prevara — slepilo in izposojen blesek, čigar sijaj takoj ugasne, ko se solnce skrije.

Tam gori, zavito v zlat oblak, je stalo župnišče. Tam je otrok brez staršev užil mnogo ljubezni — to je bil njegov dom! Začaran grad je bil, za čigar okni gori tisoč vročih plamenov ljubezni.

Jutri bo zapustil svoj dom in vstopil v semenišče, ker hoče postati duhovnik. Danes se bo poslovil od vseh ljubih krajev svojih otroških let, od doma in vse svoje mladosti. Njegov pogled je še enkrat v ljubeznijo objel ta mali svet; srme gore s šumečimi gozdovi, katerih listje se je bleščalo v vseh jesenskih barvah, vas z malimi hišicami, cerkev in župnišče. Njegov domači kraj nikakor ni bila z bogastvom blagoslovljena dežela — vendar mu je bilo ob slovesu težko pri srcu; zakaj tudi najbolj pust kotiček na zemlji se nam zdi raj, če ga obseva domače solnce.

Mihael je imel solzne oči. S fantovsko sramežljivostjo se je sklonil, zgrabil pest zemlje in jo naglo skrivil v žep suknjiča, tik nad srcem.

Tedač je zadonel skozi ozračje radosten klic in po stezi, ki je vodila od gradu, je hitela vitka deklica, z velikim šopkom živordečega maka v naročju. Njeni gosti, zlatorjavji lasje so vihrali okoli razgretega obraza, in nežna, srebrna vejica divje trte se je vila kakor venec okoli glave.

»Tukaj sem, Mihael,« je zaklicala in velike, temne deklinške oči so žarele, »tukaj sem — in hkrati sem ti prinesla tudi šopek v slovo.« »Veš,« je pristavila skrivnostno in z vso važnostjo dvanajstletno deklice, »teta Lucija me ni pustila ven. Učiti bi se morala zopet tiste dolgočasne francoske besede — tega pa že celo nočem! In tako sem kratkoma ušla — razumeš? No — to se bo teta jezila! Pa je čisto prav; zakaj pa je tako grda?«

»Teta te bo lepo ozmerjala, Čiška,« je rekel Mihael. »In tu — glej! — tu si si k vsej nesreči še raztrgala krilo ob trnju.«

Čiška je prestrašeno pogledala, spustila mak na tla in prišla s konci drobnih, rožnatih prstkov rob krila, da bi si ogledala škodo. »O joj,« je zastokala, »to je pa precejšnja reža, dobre dve pedi dolga.« Čez nekaj trenutkov pa se je zvonko zasmejala. »To bomo lepo zašili, Mihael! Prinesi mi nekaj trnov, prav dolgih in tenkih!«

Mihael je prinesel trne in zapel režo, kakor je pač šlo. In ker so se črni trni preveč videli na nežni, rožnati obleki, je spela deklica skupaj velike bršljanove liste in jih ovila okoli raztrganega mesta na obleki.

»Tako — sedaj je popravljen! Teta Lucija sploh ne bo zapazila brez svojega ščipalnika — in tega sem ji skrila.« Nato se je spomnila, čemu je pravzaprav

Razno.

Dajte me v bolnišnico.
Mnogo popolnoma zdravih oseb je, posebno pa velikih mestih, ki se na vse mogoče načine trudijo, da pridejo v bolnišnico. Iznajdljivi so taki navidezni bolniki kot malokdo drugi. Eden bolj navadnih načinov je, da se oni, ki želi v bolnico, naredi bolnega na cesti. Ali simulira srčni napad, slabost ali kaj sličnega. Navadno mu pride slabo v bližini tiste bolnišnice, v katero bi rad bil sprejet. Njegovi vzdihli in stoki privabijo ljudi nakar že od kod približni policaj, kateri seveda takoj vse potrebno ukrene, da »ubožec« čim prej pride v bližnjo bolnico. Seveda pa se sedaj za navideznega bolnika žele prične in tu mora znati zelo dobro simulirati, ako hoče, da jih bo prevaril. Kaže razne znake te ali one bolezni, se zvija ter tudi glas primerno »boleznin« uravnava. Mnogi takoj ozdravijo, ako uvidijo, da je njih goljufija razkrihana ter jim hoče zdravnik n. pr. želodec izprazniti ali ga s kakim drugim krepkim lokom ozdraviti. V takem slučaju se dotični nasmehne, zmaje z rameni, češ, vi ste bolj zviti kot sem pa jaz, nakar odide ter na kakem drugem kraju poskusi svojo srečo. So pa tudi nekateri, ki so privrhaljeni na vse in da tako sigurneje dosežejo svoj cilj. Zdravniki pa take tipe poznajo, zato se le malokomu posrači, da se izmuzne v oskrbo bolnišnice. To se posebno na Angleškem rado dogaja, kjer je toliko brezposelnih in nimajo, posebno v zimskem času, kam pod streho.

Padec v zgodovino. V svetem pismu smo brali, da je bil Abraham doma iz kaldejskega mesta Ur v Mezopotamiji. Sedaj je tam ameriška ekspedicijska in odkopje razvaline. Ko so kopali, je nenkrat neki Arabec, delavec, izginil v luknji in ga niso več videli. Kopali so in so odkopali palačo, v katere glavno dvorano je bil Arabec padel. Palača je bila sezidana leta 550. pr. Kr. rojstvom, kakor govorijo napis, in je bila posvečena hčerki kralja Nabonida, svečenici meseca. Razna odkritja v dvorani so pa iz leta 4000. pr. Kr. Torej je padel oni Arabec res naravnost v zgodovino.

Prebivalstvo Češkoslovaške se je od začetka države do danes pomnožilo za okroglo 600.000 duš in znaša sedaj okoli 14.300.000 duš. Največji je prirastek v Slovaški.

prišla, pobrala šopek maka in ga stisnila Mihaelu v roko. »Na — vzemi! Za slovo!« Postala je nenadoma resna in njen glas je rahlo trepetal. »Ti, Mihael, ali je zelo težko, ko človek jemlje slovo? Kako je sploh to? ...«

Mihael je pritisnil obe roki na prsa. »Kot bi tu človeku nekaj iztrgali, tako je. Prav iz srede srca, Čiška. O dom, dom! ... O mladost!«

»Oh, tako lepo je bilo,« je rekla Čiška z otroško radostjo. »V župniškem vrtu se je vedno kaj našlo, jabolka, hruške in jagode... Samo latinščina, ta je pa taka kot trulje v jeseni! Tako kislá! Brr! As in is in generis! ... In masculinum, femininum, neutrum — ti, ter sem vedno morala misliti na teto Lucijo in njen revmatizem. To je tudi nekaj tako grenko hudega kot femininum generis —.«

»Feminini...« je popravil Mihael.

»Tako? ... No, ti kot bodoči župnik moraš to že vedeti, Sicer mi je pa vseeno, ali se reče tako ali tako.« —

»No, v latinščini seveda nisi bila trdna, Čiška! V stričevem vrtu si se bolj spoznala. Tam ti ni bilo nobeno drevo previsoko.«

»Oh da, čudovito lepo je bilo, Mihael! In sedaj naj bi bilo vsega tega konec, Mihael? Kar ne morem verjeti. Silno mi bo dolgčas — kljub latinščini... Tebe pa bodo vtaknili v veliko hišo, vedno boš moral sedeti pri knjigah in boš strašno učen. Toda lep duhovnik boš nekoč, Mihael! Velik in vitek in svetlimi očmi. To je ljudem všeč, pravi teta Lucija. A nikakor si ne morem predstavljati tebe kot duhovnika na prižnici. Tedaj se bom spomnila, kako sem te nekoč zaklenila v zvonik in zbežala. Ti si pa začel zvoniti in ljudje so leteli vkup, ker so mislili, da gori. No — in potem pridiga strica župnika.«

In zopet sta se smejala ob spominu na svoje skupne nagajivosti. »Končno pa mogoče sploh ne boš duhovnik, Mihael,« je nenadoma zaklicala deklica.

»Toda Čiška! Saj grem jutri v semenišče!«

»Oh, kaj,« je rekla modro. »Marsikdo je že šel v semenišče in je potem presedel, pravi teta Lucija. Presedlati je dobro povedano, kaj ne?«

»No, Čiška, če boš pred novo vgojiteljico tako govorila, te bo pošteno ozmerjala.«

Čiška je nagubala usteca v ljubko šobico. »Oh, je rekla, »od nove vgojiteljice ne pričakujem mnogo. Prav tako bo sitna kot stara Francozinja. To sem tako jezila, da sem jo pregnala z gradu. Seveda, če bi bila res ljubezniva, to bi bilo lepo. Mene nima nihče rad. Teta Lucija me ves dan zmerja, a oče — no, ta me pa sploh ne pogleda...«

»Toda Čiška!«

»Je že tako, Mihael! Ne mara me! To me tako boli! ... Zato sem pa tudi tako trmasta in divja, ker me vsi samo zmerjajo, ker ne morem nikomur ustreči...«

Njen glas je začel lahno ihteti, sladke, dekliske oči so se zameglile, ko je nadaljevala:

»Glej, jaz bi hotela, da bi imel tudi mene kdo zelo rad! Mater bi imela rada, ki bi me poljubila na oči in mi sklenila roke za večerno molitev, ki bi sedela zvečer ob moji postelji in me pokrila, kakor lep angel...«

Zdrknila je ob Mihaelu na tla in si z rokami zakrila obraz. Ni vedel, kako mu je bilo pri duši, tako sanjavo in sladko. Srce mu je tolklo in v vročem sočutju je privil njeno glavo na svoje prsi, njegova roka se je rahlo in boječe doteknila njenih mehkih, bleščečih las. Kot bi tiho izzvene le sladke sanje, zadnja sveta ura v otroškem paradižu, zadnja radostna vožnja po deželi mladosti!

Peščen val se je utrgal na vrhu hriba in držal v dolino. Tedaj sta oba vstala in sanjavo zrla v daljavo. Mihaelov obraz je žarel. »Nekaj velikega in mogočnega bi rad napravil, da bi vsi videli, kako ljubim dom. Velikan bi bil rad!«

»Potem ne smeš postati župnik, temveč vitez. Tak kot sv. Mihael. Glej, tvoj obraz žari kot njegov, le peruti ti manjkajo.«

»Hotel bi, da bi mi zrastle! Potem... — hipoma je obstal in potegnil Čiško s seboj k prepadu. Čiška si je vtaknila velik makov svet v lase in je bila podobna pravemu pravljicnemu otroku.

Ob robu prepada sta obstala. »Tako zelo rada bi splezala enkrat v ta prepad, Mihael. Bi ti hotel?«

»Ne, Čiška, prenevarno je. Lahko bi se ubila na teh robovih in pečinah.«

»in vendar mora biti lepo tu spodaj! Tiho in skrivnostno kot v pravljicni deželi. Poglej, kako se igrajo solnčni žarki med smrekovimi vejami — kot bi kdo zapičil zlate sulice v modrozeleno jezero. Kako se svetijo igle! Kot bi bile zlate! In tam na skalah one velikanske zvončnice — te gotovo zvonijo v tihih noči. Tedaj vstanejo vile iz globine, tam, kjer se dviguje iz zemlje steblo papeževe sveče in plešejo v mesečini. Čuj, nek ptiček poje... tako ljubko...«

»Sovražim prepad,« je dejal Mihael. »Zdi se mi kot grob. In to žrelo v globino sovražim še bolj! Zdi se mi podobno divjemu zmaju, ki ogroža naš dom. Vsako leto, ko prihume iz njega divje vode, opustošijo vasi, polja in vrtove, vsako leto odnesejo s seboj košček dežele. Ta zmaj ne bo počival, dokler ne bo pogoltnil vse vasi — in nobenega viteza ni tu, ki bi ga ubil.«

Najstarejša ladja na svetu. Danska ima najstarejšo ladjo na svetu, ki je še danes v službi. To je jadrnica, ki je bila izgotovljena l. 1786. ter dobila ime »Ide«. Izdelana je iz najboljšega hrastovega lesa ter je kljubovala vsem viharjem v Severnem in Vzhodnem morju. Sredi prejšnjega stoletja je vozila na dolgih in težkih vožnjah na Grönlandijo, Islandsko in Sredozemsko morje ter celo v Čuno morje. V letu 1873., torej skoraj 90 let stara, je bila zadnikrat temeljito popravljena. Seveda so lastniki »Ide« iste zelo veseli, ker jim vedno brez kakih znatnih škod že toliko časa služi. Še bolj pa so je veseli zavarovalnice, kajti v vseh 146 letih ni bila nikdar poškodovana in seveda ni bilo treba zanjo nikakih izplačil šteti.

Visoke najemnine. Čim višje so najemnine v visokih hišah po velikih mestih, tem manjši postajajo v njih lokali. Mala pivnica na Times square v Newyorku, ki ima samo štiri čevlje široko prednjo stran, stane na leto nič manj kot 9000 dolarjev najemnine, to je skoraj pol milijona dinarjev. Nekí drug tak lokal na 42. cesti, ki ima sedem čevljev prednje fronte, stane 14.000 dolarjev letne najemnine. Mala trikotna trgovina na sedmi cesti, v kateri je prostora samo za 2 človeka, ki moreta hkratu biti v prodajalni, stane letne najemnine nič manj kot 50.000 dolarjev, to je cela 2 milijona 750 tisoč dinarjev. Sicer je to trgovina, v kateri se prodajajo samo dragulji, pa je vendar to za naše pojme neznanska vsota, ako pomislimo, kdaj more te milijone samo za lokal iztrgovati.

Meh za smeh.

»Tale potapljač je pa v resnici izvrsten mož.« »Da v potapljanju je na višku.«

Neka dama in gospod sta se po mnogih letih zopet sešla. »Ali se še spominjate, ravno dvanajst let je, kar ste mi ponudili roko v zakon in sem jo odklonila,« reče dama tako od zgoraj dol.

»Da, res je. Eden mojih najlepših spominov.«

»Načelnik male postaje je neko jutro opazil moža, ki je mirno stal na železniškem tiru ter vlek el iz svoje pipe. »Hej vi, tam, vsak trenotek bo po tem tiru pridrvel brzovlak, stopite vendar proč!«

Mož je počasi zasukal glavo ter vzel pi-po iz ust: »Kako se pa bojite za ta vaš brzovlak.«

Major je pregledal bataljon, ko opazi da pri prvi stotnji manjka neki poročnik. Na vprašanje, kje je, mu povedo, da je v bolnišnici, ker ima legar.

»Nevarna bolezen tu,« pravi major okoli stoječim oficirjem, »ali bolnik umrje, ali pa semu možgani popolnoma omeščajo, da postane nenormalen. Vem to iz lastne izkušnje, ker sem imel to bolezen pred več leti.«

Gost natakarič: »Kje pa je danes gostilničar, da ga ni kar nič videti?«

Natakarič: »Veste, gospod Završnik, jutri bomo imeli divjega prašiča. Gospod pa je sedaj v svinjaku, kjer draži svinjo, da bo prav divja, ko jo zakoljejo.«

Nekdo je prišel z dežele v mesto ter hotel v gledališče. »Koliko pa stane?« vpraša pri blagajni. »Loža 50 Din, parter 30,«

balkon 25, galerija 15 Din, program pa 50 para.« »Bom pa šel kar na program.«

Kmetica možu, kateri se je ravnokar vrnil od sodnijske obravnave: »No, koliko pa je Ogorevc dobil, ker ti je rekel osol?« On: »200 dinarjev mora plačati.« Žena: »Kje pa naj dobi toliko denarja?« On: »Ga že ima, jaz sem mu ga posodil.«

Trpežnost Vaših čevljev

se podaljša!

ako uporabljate

LUNA

pravo terpentin kremo

Prepričajte se!

Neki vinski trgovec je vprašal zdravnika: »Povejte mi odkrito, kako je z mojim ledvicami?« — »I no, prav posebno čedne niso več, ali dokler živite, bodo pa že še.«

* * *

Francoski učenjak Fontenelle je bil skoraj sto let star, ko je umrl. Poklicani zdravnik ga je vprašal, kaj mu je, na čem trpi. »Na prav ničemer, razum na nemožnosti še dalje živeti.«

* * *

Na neki železnici (pa ne na kamniški) se je nenadoma vlak ustavil. Potniki so vpraševali, kaj je, na kar jim je sprevednik povedal, da je na progi krava. Čez dolgo časa so zopet peljali naprej, a čez pol ure se zopet vlak ustavi. Zopet povpraševanje. »I no, sedaj smo pa kravo zopet došli.«

* * *

Gospa A: »Ali ste včeraj slišali, kakšen strahovit vihar je bil?«

Gospa B: »Ne, prav nič nisem slišala, obiskale so me namreč prijateljice in smo se pri kavi zgovarjale.«

* * *

K Malenškovicim sta prišla stric in teta na obisk. Stric je prinesel seboj vrečo velikih bonbonov ter trem Malenškovicim otrokom iste pričel takole deliti: »No, Minka, koliko si stara?« »Deset let.« »Tako, potem dobiš deset bonbonov. Koliko si pa ti stara, Angelca?« »Osem let.« »Tu imaš osem bonbonov. In kaj pa ti, Francek, koliko si star?« »Naka, stlic, tega pa ne povem.« »I, zakaj pa ne?« »Zato kel bom drugače dobil samo tri bonbone.«

* * *

Sodnik: »Vedno stojite pred sodiščem. Oni dan ste ukradli zajca, potem enkrat fazana, a danes ste pa obtoženi, da ste ribe kradli.« — »Oprostite, gospod sodnik, moja žena je tako fino kuharsko knjigo dobila v dar.«

* * *

»Vidite, brezposeln sem. Po noči ob dveh, nikjer nobenega policaja, odprto pritično okno — gospod sodnik, še vi bi zlezli skozi okno v sobo.«

* * *

V prvi gimnaziji je na koncu ure nastala gaječa. Gospod profesor vstane ter zakliče: »Vsak naj ostane na svojem mestu, dokler se gnječa ne poleže.«

* * *

»Vprašate me,« pravi urednik mlademu prijatelju, »ali naj vaše stvari pišete na eno stran pa irja, ali pa na obe. Ako hočete poslušati moj nasvet, potem ne pišite ne na eno ne drugo stran.«

„Domoljubov“ Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet. potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozir. obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Krma, večja množina. Krma, naprodaj po agodni ceni. Ponudbe z navedbo cene na upravo „Domoljuba“ pod št. 500.

Vašica za mizarstvo obrt, krepkega ki se je učil že dalj časa, sprejme takoj mojster v hribih. Naslov pove uprava lista pod št. 600.

Za 10 Din dobi naročnik „Domoljubov“ na temle mestu mali oglas, ako ne obsega več kot 10—12 besedi.

Platnice za lanski letnik Ilustriranega „Slovca“ ima v zalogi Knjigovoznica K. T. D. v Ljubljani.

Zatekel se je pes, ki sliši na ime „Kristal“. Kdor kaj ve o njem, naj sporoči upravi „Domoljuba“ pod značko „Kristal“.

Člane vseh vrst za letošnjo leto in cerkveno porabo dobite najugodnejše pri Osrednji čipkarški zadrugi v Ljubljani, Kongresni trg 2.

★ **Pozor krojači, šivilje, nešivilje, krznarji!** Diplomirano krojno učilišče Stari trg 19, Ljubljana, prične 7. febr. 1927 s podukom pomladanske mode. Poleg splošnega krojenja poučevalo se bo krojače, šivilje, nešivilje, mojstrice in pomočnice o splošni pomladanski modi za sezono 1927. Za krznarje poseben poduk o izdelovanju kožuhastih jopic in plaščev. Za nešivilje, ki se želijo izobraziti za samoupravo poseben praktičen poduk krojenja in šivanja. Kroj je lahko razumljiv in preizkušen, da se ga lahko vsak krojač, šivilja, nešivilja z deželo brez velike muke privadi. Ker ima krojno učilišče svoj lasten damski in moški salon ima vsaka šivilja priliko videti kako se izdeluje kostume in plašče po takozvanem angleškem krojaškem načinu. (Fazoniranje in rezanje ovratnikov po najnovejših fazonah.) Isto ima vsaki krojač priliko kroj, ki se ga nauči praktično preizkusiti, da vidi kako se s krojem ravna in ga preizkusi. Vsek učenec, ki je delal v imenovani šoli tečaj, dobi na željo cenejši šivalni stroj in ima vsako leto pravico obiskovati 8 dni krojni tečaj in se poučiti o izpremembi mode. Revnšim učencem tečaj ceneje. Zunanim učencem se preskrbi hrana in stanovanje. Učenci, ki se vozijo domov, imajo zveze z vlaki. Onim, ki se tečaja ne morejo udeležiti, krojni poduk po pošti. Izdelovanje krojev po meri. Informacije daje F. Potočnik, za svoj kroj in modele imenovan na internacionalni razstavi v Rimu profesorjem in odlikovan z zlato medaljo, lastnik modnega salona za dame in gospode.

Nekemu jetniku se je posrečilo, da je v zidu izkopal luknjo, a v zadnjem trenutku preden je ubežal, so ga pa zasledili. »Torej,« mu reče ravnatelj kaznilnice, »hoteli ste pobegniti, zakaj čemu bi vam sicer bila ona luknja.«

»Ah, veste,« je jetnik jecljaje odvrnil, »le ventilacijo sem si hotel zboljšati.«

* * *

Učitelj: »Pazite sedaj. Pripovedovati vam hočem sedaj o povodnjem možu. Toda č ene poste na mene gledali, si ga ne bode mogli predstavljati.«

Naznanilo. Cenjenemu občinstvu vjudno javljam, da sem **otvoril v Pudobu št. 34** (preje H. Zakrajsek.) trgovino z mešanico blagom. Zagotavljam v obzaru, da bo postrežen z duhr m in ceninim blagom, zato se vsakemu, udano priporočam. **ALOJZ MLAKAR, trgovec.**

Čipke za cerkvenne svrhe dobite najugodnejše pri Osrednji čipkarški zadrugi. Ljubljana, Kongresni trg 2.

NEVESTE! Preden si nabavite **OPREMO** (balo), ogledite si v trgovini

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica šte. 5

krasno izbiro avile, volnenega blaga, gradla, šifona, kontenine, cvilha, brisač itd.

Žima, perje in puh vseh vrst vedno v zalogi.

Reja svinj.

Neki strokovni list prinaša v svoji decemberski številki med ostalimi navodili glede reje svinj tudi sledeče: »Zaostale mehkužne med pujski je pokončati že v starosti od 5 do 6 tednov. Taki mehkužni so navadno že od rojstva slabi ter so vedno dovzetnejši za bolezni in tvorijo vsled lažjega okuženja posredno tudi nevarnost za ostale prašiče.« — To sredstvo je sigurno radikalnejše, ali je zelo dvomljivo, da se bo iz gospodarskih ozirov tega držal najbogatejši svinjerejec, kamo-li gospodarstvo slabejši posestnik, ki mu je stalo na vsakem pujsku in na vsaki glavi domače živine, ki je skoraj največ slučajev edini vir njegovih dohodkov. — Danes imamo dovolj sredstev, s katerimi je mogoče slabo in zahirano, staro, a še lažje mlado živino spravili v najkrajšem času na noge, tako da v najkrajšem času ojača in okreva. Eno izmed teh najboljših in najučinkovitejših sredstev je sigurno brez vsake sumnje

»**Težakovo hranil. in zdravil. olje za živino**«

s katerim je mogoče najbolj zahirano in najbolj zaostalo živino v kratkem času popolnoma ozdraviti in to tako, da ne bo slabša od one, ki je zdrava rojena. — Da je temu tako, dokazujejo najbolj, poizkusi, ki so ga s tem oljem naredili že mnogi živinorejci, ki so podali tudi svoje javne zahvale. — Ako imate zahirano živino, obrnite se samo z navadno dopisnico na tvrdko:

M. TEŽAK, Zagreb, GUNDULICEVA ULICA broj 13,

ki vam bo poslala vsa potrebna obvestila o uporabi »Težakovega hranilnega in zdravilnega olja za živino«. — Posebno pa Vas opozarjamo na to, da morete to olje dobiti, izključno samo pri imenovani tvrdki, in sicer v ročkah po 5 kilogramov, katere se pošiljajo samo s povzpetjem od 125 Din.

Slabi, nerazviti, bolešni otroci in taki brez teka, naj jemljejo skozi 6—8 tednov redno po 3 male žlice na dan

„ENERGIN“, železnato kina-vino,

in dobili bodo zdravo in rdečo bervo, izvrsten tek, pridobili bodo na teži telesa in postali odpornejši proti vsem boleznim.

„ENERGIN“ - železnato kina-vino je, izbornega okusa in ga otroci radi pijejo

3 velike steklenice za 128 Din ali 6 velikih steklenic za 248 Din in 4 mala zastoj razpošilja po pošti

Laboratorij „ALGA“, Sušak 4

Da je „ENERGIN“ železnato kina-vino zelo dobro zdravilo, se prepričate, ako prečitate samo nižje navedeno zahvalo:

Velečeni gospod!

Po sprejmu Vašega preparata »Energin-železnato kina-vino« sem ga vžival po predpisu vsak dan redno po 3 žlice pred jedjo. Orepil sem se in dobro opomogel. Pri tem sem se tudi prepričal, da je vaš preparat izborno zdravilo zoper malarjo.

Vašed malarije, ki pri nas razsaja radi reke »Krke« na Prekljani, trpel sem na kroničnih bolečinah na vranici. Uporabilja ož Va e dobro zdravilo »Energin-železnato kina vino« so bolečine na vranici prenehle a tudi malarija je izgubila. Dobih sem izborni apetit, mirno spanje brez celo noči izgledam boljše a tudi hči sta z dobili precej boljše barvo.

Ker sem se sečno prepričal, da bo Vaš preparat marsikomu koristil, po seboj pa takaj kj r vlada malarja, ga vsakemu priporočam.

Reštilno r. p. Zaton 14. aprila 1926.

Z velikim spoštovanjem Don Šime Vlahov, župnik.

Mag. štev. 1001/27.

JAVEN POZIV!

Sklep vladnega komisarja za mesto Ljubljana z dne 24. decembra 1926, št. 33913, da zidaj mestna občina v bistveno olajšanje stanovanjske bede večje število lastnih poslopij za stanovanje in da naj v ta namen izda do najvišjega zneska 30.000.000 Din občinske zadolžnice (6% obligacijsko posojilo, vračljivo iz gradbenega fonda ad hoc potem zrebanja v največ 30 polletnih enakih obrokih), je bil javno razglašen po predpisu ljubljanskega občinskega reda in ni bil zoper njega v zakonitem roku prijavljen noben ugovor, niti vložen kak priziv.

Tudi je naletel ta sklep pri našem časnikařtvu brez razlike političnih strank, kakor tudi sploh v vsej ljubljanski javnosti na povsem dobrohotno presojo in bil prav simpatično pozdravljen.

Mestni občini je že znana namera nekaterih činiteljev, ki so pripravljene pri subskripciji podpisati precej pomembne zneske tega komunalnega posojila.

S pričujočim pozivom pa prosí mestna občina, da bi sploh vsi oni, ki imajo voljo subskribirati, prijavili to nameravano višino svoje subskripcije že sedaj in čim nujneje mestni občini, katere si želi pregleda o tej predsubskripciji zato, ker hoče že tekom januarja 1927 izposlovati pri osrednji vladi dovolilo za izdajanje tega posojila s pupilarno varnostjo in, če mogoče, oprostivijo od rentnine.

Zato je načelne važnosti, da more občina vladi že pri tej svoji prošnji dokazati izvedljivost zamisljene akcije, to je da je že danes zagotovljena ugodna oddaja obligacij. Seznam predhodnih prijaviteljev naj torej, z druga besedo, služi občini kot važna opora pri njeni prošnji na finančno ministrstvo.

Prijave naj se oddajajo pisмено ali ustno pri mestnem knjigovodstvu in naj vsak prijavitelj tudi pripomni, ali sme občina njegovo prijavo z drugim vred dati javnosti v vednost, ali ne.

Posebno se obračamo še do onih, ki so po § 23. zakona o stanovanjih (denarni zavodi, zavarovalnice, trgovska, industrijska in podobna podjetja) dolžni sezidati stanovanja za svoje uradnike in nameščence.

Program, kje in kako naj se zida, bo občina po pregledu statistike pri stanovaniskem sodišču sestavila sporazumno z interesiranimi krogi, med katere bo v prvi vrsti šteli tudi subskribente.

Tudi se bo v sporazumu z interesenti izdal svojčas pravilnik o oddajanju stanovanj v hišah, ki bodo zgrajene s pomočjo tega posojila.

Ponavljamo končno nujno prošnjo, da izvoli vsakdo, ki misli subskribirati, to in pa nameravani znesek brez odloĝa prijaviti mestnemu knjigovodstvu. Razume se, da to ni še obvezna subskripcija, ampak le pomoček za pregled volje do subskripcije.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 12. januarja 1927.

Brinje, siive in fige

ima z na zalogi FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 36. 464

Zlatnike kupuje in dobro plača F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ulica šte. 1.

Orient družba z o. z. Ljubljana

prodajalna: Dunajska cesta 14

hiša g. Mathiana

poleg trgovine Schneider & Verovšek

Zaloga raznovrstnih oljnatih svib in umetnikih barv, širučja, lakov, steklarskega in mitarskega kileja, plekarskih vidarskih ter papirjev za umetnike, Terpeatina, karbolinaja, dezan, špirita, pušionga in strojnega elja plova in d.

Tovarna: Slomškova ulica 19

Priporoča se

pri nakupu bališa (opreme)

česlalom in nerestam, največja izbira, poštna dobra postrežba, domače znano podjetje

pri „Češniku“

Ljubljana - Lingarjeva ulica

Dobre domače izdelane odeje, na obe strani klot, v vseh barvah Din 190.—.

Na popolnejši **STOEBER** šivalni stroj za šivanje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Prosto si nabavite stroj, ogledate si ga brezplačno pri trgovcu **L. Baraga**, Ljubljana, Sežnansko ul. št. 15. Brezplačno pošto 15 letno jamstvo.

A.: »Zakaj pa pevka zapira oči pri petju?« B.: »Ne vem, mogoče da ima tako sočutno srce.« A.: »Kako to mislite?« B.: »Ker nas ne more gledati, kako trpimo.«

Moja žena in jaz

Vsa telesa nenehno in tudi Vi boste stremeli, videti kako postaja Vaše lice mladostno sveže, Vaše kate zobe in barbatost mehka, in Vna lasje s svojo neglo vedno bolj vseeno, če boste Vi kakor tudi mi dnevno rabili:

Fellerjeva mila zdravila in le-te s pomočjo FLSA, najplemenitejše kakovosti vsebutnje medicinsko pripravljene dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo in jo oplemenitujejo. — Porokajte enkrat:

FLS. 1. Ilijano milo — FLSA. 1. rumenjakno milo — FLSA. 2. plitvinsko milo — FLSA. 3. borakno milo — FLSA. 4. krotljivo milo — FLSA. 5. mila za brisanje, in nikar ne ne losite hoteli uporabljati zdravilno mila. Za poskus 5 kosov FLSA. mila že s razvojnino in poštnino vred 50.— dinarjev.

Fellerjeva prava karkolna pomada za obra: in za čisto kožo s pomočjo FLSA. 6. Ona Vam obrani mladost in lepoto, gladi gube na koki in jo dela gibko in barvanost. Strani boste, tako hitro Vam ginje noge, manole, svledci, razpokana in rdeča usta.

Fellerjeva mila „FLS. 7.“ pomada za rast las, za hranje in izpadanje las, prerano oveloženje, odstranjevanje prhljaj, dela trbke lasne meške, gibe in sprejme rast las. Za poskus 2 lončka ene ali pa pol lončka od obeh pomad s razvojnino in poštnino vred 20.— Din. Te oči se razumejo le, če se polije denar naprej, ker se proti povzetju svila poštnina za 10.— Din.

Narobilna naslov te točno tabele:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Dolnja Stubica, Eisenrg 134, Hrvatska

Revmatizem? Išias? Trganje?

Dr. med. H. Lebenstein v Fröbelevi bolnici v Berlinu piše: Posrečilo se je z enostavnim zdravljenjem potom pitja zdravilne žveplene vode

„Venecija“

doseči pri bolnikih, ki so bili zbok popolne oslabilosti navržani na posteljo in jih je mučilo teško vnetje v udih, zboljšanje v toliki meri, da so se bolniki lahko slobodno gibal, česar poprej niso mogli skoro dolgo vrsto let.

Podobno pišejo tudi drugi veljavni zdravniki, kar je razvidno iz našega prospekta, ki ga pošljemo vsakomur brezplačno.

„VENECIJA“ se dobiva v vsaki lekarni in drogeriji v Zagrebu steklenica po 30 Din, izvez Zagreba po 35 Din. — Glavno skladišče za SHS:

Cosmochemia K. D. ZAGREB — Račkega ulica 7a

Ženini in neveste!

Samo »PRI IVANKI« boste kupili najceneje, ker se dobi kotenina že od 6.50 Din naprej, bela in pisana, za srajce najbolje vrste 12 do 14 Din, modra za krila in predpasnike v najnovovjših vzorcih, zelo močna 12.50 Din, za rjuhe, 150 cm široka, najboljša 23 Din, za kapne, 180 cm široka 35 Din, cvilih za postelje od 25 Din naprej, najfinije klotaste odeje v vseh barvah 200 Din. — Dalje: vsakovrstno sukno za moške obleke, volneno in svila v vseh najnovovjših barvah za ženske, svilene rute in šerpe, moške bele in pisane pražnje srajce, kravate itd.

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta šte. 29. Pazite dobro na naslov: F. in L. GORIČAR in št. 29, ker le tu je PRAVA trgovina »PRI IVANKI«

Za Jugoslovensko tiskarno: Karel Čel.

Indagatorji: Dr. Franjo Kalerer

Urednik: Franjo Kalerer